

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egész évre . . . 20.— koron.
Fél évre . . . 12.— koron.
Negyed évre . . . 7.— koron.
Egy hónapra . . . 2.40 koron.

VIDÉKEN:

Egész évre . . . 22.— koron.
Fél évre . . . 12.— koron.
Negyed évre . . . 8.— koron.
Egy hónapra . . . 2.50 koron.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rt. Székhely-
Társaság.

János Kőherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Szerda, július 6.

Eredménytelen orosz támadások
Kolomeánál.

Budapest, július 4. (Hivatalos.)
A főhadiszállás jelenti:

Orosz hadszíntér:

Bukovinában csapataink az oroszoknak egyes elszigetelt előretöréseit visszautasították. Kolomeánál a harc változatlan hevességgel folyik. Az oroszok a várostól nyugatra végrehajtott támadásaikkal nem értek el eredményt. Északon Tlumactól délkeletre német és osztrák-magyar csapatok eredményesen nyomultak elő. Weinymában az ellenség tömegtámadásokkal igyekezett előnyomulásukat feltartóztatni, de mindösszt súlyos veszteségek kényszerítették visszavonulni.

Olasz hadszíntér:

A tenger és a Monte dei sei Busi közti harcvonalunk tegnap este és egész éjjel legerősebb tüzérségi tűz alatt állt és olaszok ellene szakadatlanul támadásokat intéztek. Az ellenség hevesebb erőfeszítései ezáltal a Montalconetól keletre fekvő hegyhát ellen irányultak, melyeket derék népfelkelő csapataink minden támadás ellen teljesen megvédték. Az olaszoknak Bagninál, a Monte Cosichen és Selztől keletre levő hadállásaink ellen irányuló előretöréseit szintén részben kezítésében visszavertük. A Monte san Michele előtt már tüzérségünk tüzelesé meggyújtotta az ellenség gyalogságának előnyomulását. A Sugana völgytől északra, a Maso patak felső folyásánál levő hadállásaink ellen intézett támadások meggyúsultak. A felső Posina völgytől északra is visszaverték csapataink az ellenség erős támadását. Tegnap egyszázhetvenhét olaszt fogtunk el. Fomit János főhadnagy harmadik ellenséges repülőgépet lőtte le.

Délkeleti hadszíntér:

Változatlan. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Visszavert angol
támadások.

(Bothmer gróf husz kilométeres előnyomulása.)

Berlin, július 4. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Míg az Ancro patakánál és a Somme között, a Thiesval—Laboisselle—Ma-

mets erdőcske arcvonal, a Sommetől délre pedig a Barleus-Bettay vonal ellen nagy erőket vetettek harcba. A harcba vetett nagy ember tömegeknek megfelelőek voltak. Tüzérségi és gyalogsági tűzünkben szenvedett veszteségi támadásaikat mindenütt visszavertük. Harbecour falunak (Sommetől északra) birtokaért elkeseredetten folyt a harc. A benyomult franciákat kivertük Yperntől északra, Abesetől nyugatra és a Linstól nyugatra eső vidéken helyi ellenséges előretöréseket, a Maastól keletre pedig a Batterie de Damloup ellen intézett erős támadásaikat vertük vissza. Thiaumont erőd és a Batterie de Damloup visszafoglalásáról szóló ismételt francia hivatalos jelentések épen olyan koholtak lesznek, mint a Sonne mellett letolyt események alkalmából közölt fogoly számadatok. Német járőrök Armentierektől keletre és délkeletre az angol állásokba felderítőosztagaink Exbouche (Mauhthausentől nyugatra) a francia állásokba törték be. Itt a franciáknak egy tisztje és hatvan vadásza esett fogságba. Kilenc ellenséges repülőgépet lelőtünk. Öt közülük légi harcokban, anélkül, hogy nekünk veszteségünk lett volna, négyet védőtűzünkkel. A harcoképtelenné tett repülőgépek közül hat kezünkben van.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornok hadseregportja:
A sokszorososan fokozott tüzérségi tevékenységgel kapcsolatban oroszok este és éjjel a Smorgonon át, a Vicsnievtől keletre elterülő vidékig húzódó arcvonal több helyen támadtak és pedig jelentékeny erővel. Smorgan mindkét oldalán Bogucsenál (Krevotól északra) és Stojkorsentschianánál (Wyschnewtől délkeletre) eredményt nem értek el, azonban súlyos veszteségeket szenvedtek.

Lipót bajor herceg tábornagy hadseregportja:

Azokon a helyeken, ahol oroszoknak sikerült kivételben előre haladni, csapataink erős ellentámadásai mindenütt eredménnyel jártak. E harcokban 18 tisztet, 1883 lönyit legénységet fogtunk el.

Linsingen tábornok hadseregportja:

Oroszok tegnap is erős részben sietve odavont csapatokat vetettek előre nyomuló tömegeink elébe. Vereségeket szenvedtek. Támadásunk újabb tért nyert.

Bothmer gróf tábornok hadseregportja:

Tlumactól délkeletre csapataink gyors előnyomulásában oroszokat több mint husz kilométeres arcvonal szélességben tíz kilométerrel mélyebbre nyomultak vissza.

Balkan hadszíntér:

A helyzet változatlan. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Parlament —
a tisztviselőknek.

Arad, július 4.

Könnyű megállapítani, hogy a harmincöt és harmincperccel szemben, a mivel a képviselőház ma a köztisztviselők helyzetén javított, az élelmiszerek ára kétszáz, sőt harmincöt százalékkal emelkedett. A mai ülés egyik szónoka magának a kormánynak két intézkedését állította egymás mellé: a purziosán dohányárát a kormány kétszázötven perccel emelte, a tisztviselői fizetéseket azonban csak harminc százalékkal.

A teljes, vagy legalább a megközelítően tökéletes egyensúly akkor állott volna helyre, ha a fizetések száz perccel emelkedtek volna. Bizonyos, hogy nem csupán az élelmiszerek, de a nélkülözhetetlen ruházati cikkek ára is a kétszeresre emelkedett; talán a lakásbér az egyedüli, a mely — eddig — jobbára a régi nivón maradt. Annak tehát, aki még a harminc, vagy harmincöt perccel telemtelt fizetésből meg akar élni, még mindig erősen redukálni kell az igényeit és sok mindenről kell lemondani — talán még a purziosánról, — ha örökös anyagi zavarok közé nem akar keveredni.

De az igényeknek ez a redukálása és ez a lemondás olyasmiről, amit a harmincöt százalékos fizetésrendezés után el lehet várni. A fizetésrendezés nélkül ilyesmit követelni igazságtalan lett volna, sőt képtelen valami, de a mikor a tisztviselő-osztály láthatja, hogy a kormány és a képviselőház az állam mai nehéz anyagi helyzetében, a hadviselés terén mellett megadja azt, a mi a tisztviselőket megilleti és azt, amit meg lehetett adni; akkor a haborúval járó kötelességek soraiba kerül az is, hogy a társaság ne követel-

jék minden áron a jobbat és hogy a teljesen ki nem elégitett igényeket is békítse meg a gondolat, hogy a harctereken innét és túl sokan vannak, akiknek még rosszabbul megy a soruk.

Hogy viszont voltak, akik fáradtság és a vagyonszerzés különös zsenialitása nélkül meggazdagodtak, nagy konjunkturális nyereséghez jutottak, ez a háborúnak következménye, a melynek igazságtalanságát egyéb nem enyhíti, mint az igazságosan és okosan végrehajtott hadi-adózás, a mely nagyobb részt követel attól, a kinek a háboru sokat adott, hogy ez által módjában legyen azoknak juttatni, a kiktől a háboru sokat elvett. Ha ezek között vannak, a kik a háboru alatt könnyű életmódjuk és fényezésük révén vonják magukra a figyelmet: ezek látása ép úgy nem keltnet rossz er-zést a dolga-végző, komoly nivalal-nok osztályban, mint a hogy a mar-soló baka szívét nem fájdítja, ha kor-zozó urfi hajtat el mellette.

A köztisztviselők mozgalma eredménnyel járt és ez elégtétel azoknak, a kiktől a mozgalom nyugodt, komoly formája helyett agitációt, tüzes narcol-kiváltak. A tisztviselők ügyének két-ségbe nem vonható igazsága megtal-alta az utat a parlament összes réte-geihez; ez az igazság közelebb hozta egymáshoz a kormányt és a pártokat, es ennek érvényesülése nyilatkozott meg a képviselőház mai ülésének ha-tározatában.

Sajnos, minden jogos elégedetlenség még nincs orvosolva. A köz-tisztviselők a fizetésjavításon kívül beszerzési előleget kapnak és bizonyára egyéb módot is fognak nyerni, hogy a drágasággal szemben közös be-szerzés és más fegyverekkel küzdjenek. Ezzel szemben a magánalkalmazásban a-tó tisztviselők és alkalmazottak nagy része hiába várja a háborus fizetés-javítást, a háborus pótlékot, sőt a háborus előleget is. Pedig ezek is többnyire hadbavonult társaik mun-kait végzik; ezek az intelligenciájuk révén arra az életmódra tartanak igényt, mint a köztisztviselők. Az államnak példája követésre ösztönöz-hetné a munkaadókat, a magánval-talalókat, hogy nivalalnokait hábo-rus helyzetét megszívleljék. Különö-sen azok a munkaadók, akiknek üz-leli haszna a háboru alatt annal is nagyobb volt, mint a milyet a kor-mány a purzicsán-dohannyal ér el a háboruban.

Külföldi hírek. A király az ellenségge-l szemben tanúsított vitéz magatartásuk elisme-réséül Gross Gyula 83. gyalogezredbeli szá-zadosnak a katonai érdemkeresztet 3. osztályt a hadiékítménnyel, Popovics Trajan egészség-ügyi kasszónak a 2. honvédegyalozredben a 2. osztályú vitézségi érdemkeresztet adományozta. — Verő Mihály, a gyulai népteljesítő gy. lozred-tőhadnagyának, egy tenyiszoró gép parancsno-kának, a király az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért a signum laudis ad-mányozta.

Purzicsán és fizetés.

(A képviselőház ülése.)

Sajna tanúsított telefonjeleiről.

Budapest, július 4.

Ma kezdte meg a képviselőház az új adó-javaslatok tárgyalását. Talán nem véletlen, hogy előbb a köztisztviselők háborus segélyé-nek ügyét intézik el, jelét adván annak, hogy amikor a pénzügyminiszter a többi társadalmi rétegeket és osztályokat fokozott teherviselésre képesnek ítéli, átérzi, hogy a tisztviselői kar újabb méltányosságra szorul. Száznegyven milliót fordít ezzel az összeggel együtt a kor-mány a köztisztviselők nehéz sorsának enyhi-tésére, de senki nem fogja soknak találni a huszról harmincra felszorolt segélyt, amely a háborus drágaságnak így is alig ér nyolcra.

Az ülés előtt megállapodás jött létre a ház nyári munkarendjére nézve, különös te-kintettel azokra a képviselőkre, akik gazdál-codnak. Szerint szombaton és hétfőn nem tartanak ülést, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken pedig két órai megszakítással délután 8 órától este 8 óráig ülésznak. Le-nyomatog azonban az is, hogy netenkint csak három napon át tart ülést a képviselőház.

(Az ülés.)

A képviselőház mai ülését féltizenegy után nyitotta meg Beöthy Pál elnök. Az irományok felolvasása után áttértek a napirend első pont-jára: a pénzügyminiszternek a közszolgálati alkalmazottak újabb háborus segélyéről szóló törvényjavaslata tárgyalására.

(Száznegyven millió a segély.)

Antal Géza előadó ismertette és elfoga-dásra ajánlotta a javaslatot, amelyet a köz-szolgálati alkalmazottaknak az utóbbi hóna-pokban súlyosabbá vált helyzete tett szük-ségessé.

Teleszky János pénzügyminiszter: A kor-mány igen szívesen tett eleget annak az óhaj-tásnak, hogy a közszolgálati alkalmazottaknak a háboru alatt tanúsított megleszített munká-ját értékelje (Ugy van! Ugy van!) és a nehéz viszonyokon segítsen. A pénzügyi bizottság azon a nézetben volt, hogy az eredeti javaslat-ban tervezett segélyt megfelelő mértékben fel kell emelni.

A számítások szerint a XI., X. és IX. fi-zetési osztályba tartozó tisztviselők háborus segítése november elsejétől kezdve fizetésük harmincöt százaléka, a VIII. és VII. fizetési osztályba tartozó tisztviselőké harminc száza-lék, a VII. fizetési osztályon felül pedig hu-szonöt százalék. Ezek szerint a nyújtandó se-gély minimuma, a mely az előbbi törvény alap-ján 400 korona volt, most hatszáz koronára emelkedik.

A mi az altisztek és a szolgák segítségét illeti, ezek állatánosságban fizetésük 35 szá-zalékát kapják segélyül és ez a segély a mult-kori 200 korona helyett 300 koronában álla-pítatik meg minimálisan. Azoknak a segélyé-re vonatkozólag, a kiknek a segélyét az es-ző idő szerint érvényben lévő törvény egy meg-határozott összegben állapítja meg, az új se-gély a mostani javaslat szerint az eddigi ösz-szeg másfélszerese lesz.

A kormány legutóbb 96 millió koronát for-dított az alkalmazottak segítségére, ezzel szem-ben most a segély összege száznegyven millió korona. Ez igen súlyos megterhelése az állam-hazartásnak és a kormány elment a lehetőség határáig. Kéri a javaslat elfogadását.

Batthyány Tivadar gróf örömmel üdvözl-i a javaslatot, amely minden szempontból loj-tának mondható. A tisztviselők, akik megte-

sített munkát végeztek a háboru alatt, első-sorban érzik a megélhetés nehézségeit és az országban a tisztviselők helyzete rendkívül ne-héz. Ez a helyzet még a háboru után is tar-tani fog, mert nem valószínű, sőt lehetetlen, hogy a megélhetés egyszerre megkönnyebbéd-jék és visszatérjen a régi állapot. Ezért a mos-tani segélyeket még a jövőben is tartani kell majd tartani. A segélyezés szempontjából a most megállapított százalék kell, hogy a jövő-be is a fizetés alapja legyen. A pénzügymi-niszter táradozásait köszönettel veszi tudomásul. A pénzügyminiszter táradásait közmegelegedés kíséri. Kéri, hogy a beszerzési előleget sze-ntőleg augusztusban, vagy szeptember elején utalják ki. A beszerzési központokra csak a háboru tartamára van szükség.

Molnár János a neppárti nevében elfo-gadja a javaslatot és nagy elismeréssel nyilat-kozik arról a tevékenységről, amelyet a köz-tisztviselők ebben a nehéz viszonyban tanu-sítanak.

Jakabffy Elemér azt hangsúlyozza, hogy már most kell foglalkozni a köztisztviselői fi-zetés problémájával és úgy kell rendezni a köztisztviselők helyzetét, hogy azok megéle-tését biztosítsuk. A drágaság oly nagy fokú, hogy megélhetésük veszélyeztetve van. Az a rendszer, amelyet ma követünk a fizetés ren-dezés terén, tovább nem tartható fenn. 1904-ben a purzicsán 1 kor. 60 fillér volt, ma 8 kor. 40 fillér. Az állam védelmeinek ilyen fokú emelése nem áll arányban a tisztviselők fi-ze-tésével. A javaslatot elfogadja.

Bródy Ernő örül, hogy a tisztviselők helyzetén pártkülönbség nélkül akar a kép-viselőház segíteni. A megoldásnak olyanak kell lenni, hogy legyen kevesebb munkaerő, több munka és igen jó fizetés. Sokat Európá-ban nem emelkedett olyan egészségtelenül oly nagy mértékben a tisztviselők száma, mint nálunk. A meglévők helyzetét javítani kell. Majd hosszasan beszélt a bürokrácia kinövé-seiről és követelte a kvalifikáció törvény meg-változtatását. Deután 2 órakor lebeszakította a beszédét.

Deután 4 órakor az elnök a gyűlést újra megnyitotta. Bródy Ernő folytatta a be-szédét és kijelentette, hogy elfogadja a javaslatot.

Sághy Gyula a birói kar helyzetével fog-lalkozik, majd határozati javaslatot nyújt be a függetlenségi párt nevében, amelyben kö-veteli, hogy a nyugdíjasoknak is adjon hadi-segélyt az állam és az élelmiszer-központot állítsa fel a kormány.

Rakovszky István a kisfizetésű tisztvis-e-lők részére 50 százalékos hadisegélyt követel, mert hiába hivatkozik a miniszter az állam megterhelésére, mert az az állam, úgy mond, amely a hajóstársaságoktól minden ellen-szolgáltatás nélkül még most is nagy szuo-venedékat ad, nem hivatkozhatik az állam pénzübeli helyzetére.

Rath Endre, Preszly Elemér, Gisswein Sándor, Bakonyi Samu, Gedeon Aladár, Hu-szár Karoly, Abrahám Dózsa elfogadják a ja-vaslatot, de a kisebb kategóriák részére méltá-nyosabb elbánást és a nyugdíjasok részére is hadisegélyt követelnek. Bakonyi és Huszár azt követelik, hogy a helyi szolgálatos ka-topatisztek is megfelelő százalékat kapjanak.

Este 8 órakor az elnök az ülést berekeszti és a javaslat tárgyalását holnapra halasztja és kijelenti, hogy holnap d. u. 6 órakor térnek rá az interpellációkra.

Sághy Gyula azt kéri, hogy 5 órakor tize-ki az elnök az interpellációkat. Ezt a keralmet a Ház az ellenzék nagy sajnójára korben elveti.

Bratianu környezetében élő szenátor az orosz megegyezés bluffjéről.

(Romániának szabad keze van. — Filipescu hazugságai.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Bukarest, július 4.

A román politikai köröket egyre foglalkoztatja az Epcónak az a teleplezése, hogy a román és az orosz kormány között titkos egyezmény jött létre a háborút illetőleg. Amikor ugyanis az orosz csapatok nem régiben betörték Romániába Marmorieknál, akkor a kormánypart sajtója és a közvélemény követelte a kormánytól, hogy tegye meg a megtorló lépéseket Oroszország ellen. Az Epcó és a többi entente lapok ekkor azt a szenzációs hírt közölték, hogy a román kormány nem tett megtorló intézkedéseket Oroszország ellen, mert Románia és Oroszország között a háborút illetőleg titkos egyezmény jött létre. A Libertatea című lap erre a teleplezésre válaszul közli egyik munkatársának beszélgetését a miniszterelnökkel legszorosabb összerögtetésbe áldó szenátorral. A beszélgetés a következő: A Libertatea tudósítja a következő egyenes kérdést intézte a szenátorhoz:

— Van-e, vagy nincs egyezségünk Oroszországgal.

— Nincs, — volt a szenátor válasza. Aztán a tudósító megkérdezte, hogy kiktől tudja ezt a szenátor, Bratianutól magától-e, vagy másától.

— Közvetlenül nem tudom, tudom azonban, hogy a miniszterelnök mindenkor és mindenütt mindnyájunknak azt mondta, hogy a szabadság politikáját folytatja, ebből pedig nem következethetnek másra, mint arra, hogy senkinek sem vagyunk lekötölezve.

— Hát akkor honnan állítja oly biztosan Filipescu, hogy Bratianu is van köze Oroszországgal? kérdezte a tudósító.

— Most sem tudják még mi az értéke e kétségbeesett embernek állításainak? Kérdetesen mondták azt is, hogy egyezségünk van Szerbiával és hogy az osztrák-magyar monarchia mihez jut megmondal, Románia a szerbekkel együtt a monarchia ellen megy. Majd azt mondták, hogy Görögországgal együtt megyünk a központi hatalmak ellen, s íme azóta beigazolódott, hogy az entente ellensége Görögországnak. Minden szavuk mese.

— Minden mese lehet, de tán mégis igaz az Oroszországgal való egyezség — mondotta a lap tudósítója.

— Nem uram, a dolog így áll. Amidőn a mi országunk a központi hatalmakkal megkötötte a gazdasági szerződést, az orosz külpolitikuskokat melyesleges megalkodás fogta el. Az oroszok nyomában el kezdték erősíteni a Pruth partjait, megtörtöttak mifelénk a kiviteit és ami ennél is több, a szamunkra érkező 300 vagon municiót is visszatartotta Oroszország, s mind maig nem adta ki nekünk. Mindenki tudja, hogy a hivatalos Oroszország tudomást szerezven a központi hatalmakkal kötött egyezségünkről, átíhős cikkeket íratott cunenünk s Petervaron és Moszkvában nagy tüntetéseket rendeztek. Már pedig ugy-e, ha egyezségem van valamely országgal, epen nem vesz ki sodorából az, ha más is egyezséget köt ezzel az országgal, ha az

mindjárt ellenséged is. Legerősebb bizonyítékunk Filipescu valótianságai ellen az, hogy Franciaország bukaresti nagykövetet, Biondelt visszahívta s mint egy közönséges reszeget kidobta a hivatalából, azt aki az entente követek ellen és azokkal együtt képtelen volt Romániát megnyerni az entente számára. Ilyen kimeletlenül a francia koztársaság csak teljes kudarcot vallott minisztereivel szokott elbánni. És még most többet mondom. Senki előttsem titkok mar többé, hogy Pokiewszky-kozielt az orosz nagykövetet is vissza fogják hívni. Kell-e ennel nagyobb bizonyíték, hogy az entente elvesztette nálunk játszmáját.

— Ha ez így van, — kérdezte ismét a tudósító — miért állítja olyan bizonyossággal Filipescu, hogy egyezségünk van Oroszországgal. Mi érdeke van neki abban, hogy hazudjék?

— Íme ez: Amikor Bulgária megmozdult, Filipescu és Take Jonescu szamot vetettek már azzal, hogy ügyük el van veszve. Ezt Jonescu nyíltan is bevallotta barátainak, utóljára pedig a „Daciában“ meglegegett azzal, hogy a lelkek mozgósítását követelje. A hadsereg mozgósításáról már nem beszélt többé. En ezt így magyarázom meg. Az akcionisták már belátják, hogy lehetetlen az entente-tal való együttműködésünk és, hogy nincs más út, mint a központi hatalmakhoz való szegődés. Ez pedig Take Jonescu és Filipescu teljes megsemmisülést jelentené. Nenogy tehát a közvélemény valamiképp megbéküljön ezzel a lehetőséggel: kitálaták az Oroszországgal való egyezséget. — Ismétlem önnek, az Oroszországgal való titkos egyezség semmi egyéb, mint konoimány. Bratianunak és az országnak teljesen szabad keze van.

Meddig tart a háború?

— Hirtelen véget ér az öldöklés. —

Saját tudósítónak telefonjelentése.

Budapest, július 4.

Zürich. A „Schweizerische Telegraf-Internation“ párisi távirata szerint Bourrelli tábornok „1916-nál is tovább tart a háború?“ című cikksorozatban annak a véleményének ad kifejezést, hogy még a legpesszimistább franciák is meg vannak róla győződve, hogy a háború összesen, legkésőbb ez év végén véget ér.

Manchester. Derby lord a harctérre induló regrutákhoz beszédet intézett, amelyet a következő szavakkal fejezett be: Nem kétekedem a háború kimenetelében, annál kevesebbé, mert a harctéri helyzet bizalommal tölt el. Senki sem tudhatja, mikor lesz vége az általános konflagració-

nak, de mindig azt mondom, hogy valami hirtelen esemény fog véget vetni ennek a háborúnak.

Berlin. Londoni jelentések szerint a kormány az angol alsóházban bejelentette, hogy augusztus 1-ig körülbelül 60.000 özvegy és 150.000 hadiarva lesz megállapítható. Ha tekintetbe vesszük, hogy az angol hadsereg javarésze nőien tértiakból áll, ezek a számok nagyon beszédesek s az angolok súlyos veszteségeit mindennél jobban tüntetik.

LEGJABB.

Ejjei 2 órakor érkezett telefonjelentés.

Elfoglalt állásokból kivetett angol csapatok.

Amsterdam. Az angol vezérkar hivatalos jelentése július 3. délután 5 óráról a következő: A heves harc egyre tart és ránk nézve kielégítő módon halad előre, különösen La-boiselle szomszédságában, ahol a német megszálló legénység maradványai megadták magukat. A harctér más részein további előnyöket értünk el és újabb ellenséges védelmi műveket foglaltunk el.

Az angol vezérkar hivatalos jelentése július 3-án este a következő: La-boiselle és Pietvólól délre a harc változatlan sikerrel folyt tovább. Ellen-séges ellentámadások folytán Cour-iatól délre egyes csapatainkat reggel az elfoglalt állások egyes részeiből a ellenség kiűzte. A front többi részein több ellenséges támadást visszavertünk az ellenség súlyos vesztesége mellett. Egyes helyen újabb teret nyertünk. Sok fegyvert és hadiszert zsákmányoltunk. A foglyok száma több, mint 4300-ra emelkedett. A front többi részein nincs fontosabb jelenteni való, kivéve, hogy egyes helyen a tüzérség erősen bombázza állásainkat és a front déli szakaszan a megjelent repülőik száma emelkedett. Tegnap elpusztítottunk egy lekötött léghajót. Az ütközet kezdete óta az egész brit fronton eddig tizenöt repülőgépet veszítettünk el.

Berlin. Az orosz határról jelentik: A román kormány megismételte a párisi és a londoni kormányknál kérését, hogy a Marsalliban és Szalonikiben fekvő román municiót, amelyet a román kormány még annak idején az Egyesült Államokban vásárolt, de amely municiót a hadiesemények miatt a mai napig sem juthatott Romániába, adják ki. A francia kormány kijelentette, hogy ennek a kívánásának nem lehet eleget, mert a hónapok előtt bejelentett aggályok ma is változatlanul fennállanak.

Hága. Bukarestből jelentik: Az orosz kormány a bukaresti orosz követ-ség volt titkárárt Arseniewet, aki később besszarabia alkormányzója volt, nevezte ki a mostan megszállt bako-vinai részek kormányzójává.

Koldus sorsban élt milliomos.

(Végrendeletek végtelen sora. — Három letartóztatás. — A trónkövetelő ügyvéd.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 4.

Fiuménak pár nap óta érdekes szenzációja van, mint egy Abbáziában üdülő aradi urileány írja az *Aradi Közlöny*-nek. Az egész városban közismert volt Branchetta Antal, akit mindenki úgy ismert, mint koldus-zegény ember. Branchetta nemrég hirtelen elhunyt és csak ekkor vált köztudomásúvá, amiről a rokonok és a legközelebbi ismerősök már régen tudtak, hogy több milliónyi vagyont hagyott hátra. A rokonok tudtak erről, sőt arról is tudtak, hogy a végrendeletben nem feledkezett meg róuk, azt pedig, hogy úgy élt, mintha teljesen szegény volna, azt csak örömmel néztek. Az öreg milliomos halála után a végrendeletet felbontották és abban mintegy hatszazezer korona készpénz és értékpapír, valamint háromszazezer korona értékű két palota általános örökségül *Veneta Cezert*, a fiumei petróleum-gyár cégvezetőjét nevezi meg. A többi rokonról is megemlékezik a végrendelet és mindegyik részére legalább 10.000 koronát hagy.

Alig bontották fel ezt a hitetlennek gondolt végrendeletet, előkerült még egy végrendelet, melyet szintén Branchetta Antal hagyott hátra. Ez a végrendelet egy *Markich Antal* nevű ügyöknél volt, aki valamikor az öreg milliomosnak alkalmazottja volt. *Markich* elmondotta, hogy a végrendeletet még akkor adta oda hozzá *Branchetta*, amikor őt szöngyáta. Ez a végrendelet csak annyiban különbözött a másiktól, hogy az országról volt megírva és hogy ebben a végrendeletben a rokonoknak 20—50.000 koronás tételeket hagyományozott. Mikor ez a végrendelet előkerült, *Markich* ellen hamarosan több feljelentés ér-

kezett a rendőrségre, melyekben az ügyöknöt az a vádolák meg, hogy a végrendelet egyes tételeit kijavította. Vele együtt egy eszelődleány és egy kereskedőnek a felesége is bajba került, sőt mindhármat letartóztatták és csak pár nap múlva eresztették szabadon *Markich* betegsége miatt.

Nagyban folyta nyomozás ebben az ügyben, amikor kiderült, hogy van még egy végrendelet. Sőt most már kiderült az is, hogy nem egy, hanem egy egész csapat végrendeletet készített az öreg milliomos, mielőtt meghalt. Ezek a végrendeletek azonban már más és más tartalommal vannak elkészítve. Csak 1898-ik év egy napján az elhalt négy végrendeletet készített, de van egy-egy szinte minden evrol. Az eleinte egyszerűnek látszó hagyatéki per így alakult ki szétágazó, bonyolult bünteljogi vonatkozású örökségi ügyvé, amely ugyancsak sok dolgot ad az igazságügyi hatóságoknak. A végrendeletek változatos tömege, az ellentétes feljelentések annyira honályossá tesszik a *Branchetta* hagyaték valódi történetét, hogy ugyancsak kemény dio lesz az igazság megállapítása.

A vádlottnak az előzeles letartóztatást jóváhagyó határozata ellen a két nő feljelentést tett a budapesti ítélőtábla előtt, ahova a már is terjedelmes iratcsomót most terjesztik fel. Az érdekes ügyben a család egy részének igényelt *Ratkovics Ivan* herceg dr. ügyvéd képviseli. *Ratkovics* herceg néhány év előtt nagy szerepet játszott a Balkán politikai életében.

Mint montanegrói trónkövetelő sokat foglalkoztatja a lapomat. Alapja ironjara is aspirált.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Szerda: *Kormos Ilonka* vendégfellépésével „*Varázskeringő*” operett.

Csütörtök: *Kormos Ilonka* utolsó fellépése „*A tatárjárás*” operett.

Péntek: „*Volt egyszer*” operett. Ujdonság először.

Szombat: „*Volt egyszer*” operett.

* „Az elvált asszony” szép melódiai csendültek fel. hosszú szünet után, az aradi színházban. A vendég primadonna kedvéért vették elő, bár mi szívesen látnánk ezt az operettet évről-évre egyszer-kétszer vendég nélkül is. *Kormos Ilonka* Gonda szerepében lépett fel temperamentumosan játszott és csinosan énekelt. *Vérady Margit* játszotta Janát az elvált asszonyt. Mindig nagyra értékelik ennek a kedves színésznőnek kiváló ének-művészetét, láttuk nagy énekpártit meleg levegőjében, apró szerepek románcit dalolva el: mindig, komoly és kiváló maradt. Ma kimagaslott nemcsak egyszerűségével decens-játékával, kristálytiszta hangjának biztonságával. Kár hogy többször nem látjuk a színpadon és pedig neki való szerepekben; kár hogy nem foglalkoztatják eléggé, ha egyelőre másképp nem lehet, az operettben. *Járai* nagyon jó szerepet játszott, meleg hangon énekelte végig az egész pártit; játéka ügyes és kelendő temperamentummal fűszerezett volt. A hollandi halászpár dalait

Járai Bőske és *Acz* énekeltek igen kedvesen. Az ügyész kis szerepében *Barics* volt ismét a hölgy közönség kedvence. A humorról *Győző*, *Varnai* és *Polgár* gondoskodtak. M adójában elegendően voltak a közönség hájas tapsokkal jutalmazva sikerült ötleteiket. A zenekar vezetése kifogástalan volt. Z. A.

* A felemetes skárpio. (Kalender-történet az Uranióban.) Szenzációs két drámát mutatott be tegnap az *Urania*. Két erős mozgalmasság és szinte idegölő dráma szerepel a műsorban, melyek mindegyike mesés szöveg, cselekmény, fotográfia tekintetében elsőrangú. Egy felemetes pandita skárpia, felhasználva nason-lalosságát arra, hogy a legképtelenebb kalandokba bocsátkozva, zavartokat és kettemetenségeket okozzon. Hosszas, szinte izgalmas üldözés fejlődik ki, melynek folyamán igen nehéz leleplezni a gazembert, mert nason-lalossága minden gyanút elterel. Vegre egy bátor leány közbenjárása oldja meg a rejtélyt és emberfeletti megpróbáltatás után világosság derül és helyre áll a nyugalom. — A grandiózus film mellett a színház még egy nagy slágerrel mutat be a *Borzalmak* éjszakai cimen, mely nemcsak parja az elsőnek, hanem még felül is múlja. Most a szezon végén igazán nagy könnyelműség kellett anoz, hogy két ilyen slágerrel egy műsorban mulassanak be, de a színház sujt helyre arra, hogy műsorai mindenkör a legelső szenzációhoz emelkedjenek fel. *Dr. Imhoff*, a „*De profuudis*” második tétele legközelebb újra színre kerül az *Uranian*ban.

* A színház hírei. *Kormos Ilonka*, ki első fellépése alkalmával ép úgy, mint Budapesten, itt Aradon is meghódította a közönséget. *Szerdán* játszik másodszor „*A varázskeringő*”-ben. A művésznőn most van alkalma először az aradi közönséget művészetében gyönyörködtetni és máris annyira magával ragadta a nézőket, hogy jelenései után mint régi kedvencét úgy tapsolják. Holnap a „*Tatárjárás*” *Mogyoróssy* kadettjét játsza a művésznő. — „*Volt egyszer*” legújabb operett, melyre lázas szorgalommal készült a személyzet, rendkívül szórakoztató, mulattató szöveg és szép zené. A darabnak két első felvonása a kiválóan érdekes *Bydermayer* kort mutatja be, a 3-ik és 4-ik már a jelen korban játszik. A szereplők tenát a négy felvonásban nagy fokozatosan fejlődő generációt alakítanak meg és ez már magában elég, hogy a legnagyobb érdeklődéssel nézünk a pénteki bemutató elé. — A főszereplők *Horváth Mici*, *Járai B.*, *Ligeti M.*, *Borosnyai*, *Benkóné*, *Győző*, *Barics*, *Varnai*, *Kertes*, *Járai S. sto.*

* Amerika leánya VI. — az Apollóban. (Befejező rész.) E kolosszális filmnek külön ajánlása teljesen fölösleges munka; az előbbi fejezetek nagy sikerei megalapozták a befejező rész sikerét is. Amit a vakmerő dollárkissasszonytól látnunk eddig, mindaz eltörpül az utolsó fejezet produkciói előtt. Üldözői is megfeszített energiával dolgoznak, hogy elérjék céljukat. A lélegzetet megállító jelenetek sora kapcsolódik egymásba az utolsó fejezetben, amelyben egyuttal megismerjük a regényes történet romantikus fináléját is. Ezer akadályon a halálos veszedelmeken át a szerelem diadalmasan győzedelmeskedik a dollárkirálynő megmentőjének karjai között keres nyugalmas boldogságot. Kétszeres gyönyörűséget nyújt azoknak a nagyszabású amerikai film utolsó fejezete, akik az előbbi részek bármelyikét is látták, de teljesen függetlenül az előbbi fejezetektől és nem mindennapi szórakozást nyújt ez a kép. Az *Apolló szerdán* és csütörtökön mutatja be a nagyszabású filmet.

* A sivatag rabjai, exotikus kaland vásárnap kerül bemutatásra az *Erzsébet-mozgószínházban*. Nem lehet leírni, az amerikai rendező, szöveg-könyvíró mennyi izgalmat, mennyi eseményt tudott ebbe a darabba süriteni, amely öt felvonásos ugyan, de a filmmel még így is takarékosan bántak. Newyorktól Athénig, Newyorktól Damaskusig, Damaskustól Bagdadig és az arabiai sivatagig, majd vissza, innen ezen a mérhetetlen téren harogva hőkölög a cselekmény, közben minden elem alkalmazásra kerül, ami érdekes és idegeket feszítő: üldözés, viaskodás a támadókkal, egy alattomos tervnek veszedelmes végrehajtása és sok más ezenfelül, amit felsorolni lehetetlenség. A pasa szent szőnyege a drámai csomó és egy elkecseregett, fiatal amerikai gentlemen a főhős. — Legközelebb egy szociális munkásdrama, a *Mocsár* kerül bemutatásra. 3461

A nyári idény küszöbén

eiköltözés, lakásváltoztatás esetén, tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy új lakcíkjüket, ahova a lap küldését kívánják, pontos szétküldés szempontjából — legutolsó tartózkodási hely megjelölése mellett — a kiadóhivatallal idejekorán közöljék.

Száz korona rézpénz ára százhusz korona.

(Eltűnt az aprópénz. — Új háborús üzletág.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 4.

A béke boldog idejében sokszor mondtuk tréfasan: — Éljete, nincs aprópénzem! A válasz rendszerint az volt: — Sebaj! csak nagy legyen! S ebben volt is egy kis igazság. A „nagy pénz” — mindenható volt, tekintélyt adott, kapacitással telt, — a háboru ezt a feltevést is megváltoztatta némileg. Nem mintha devalválta volna a pénz értékét, de megtépázta egy kicsit a plutokraciá babérjait. Ma nem a Pénz az első szükségleti cikk, amellyel mindent meglehet szerezni, hanem a Krumplic, a Zsir, a Bab, a Szappan meg a többi lenézett szükségleti prolektár, amelyeket sokszor semmiféle pénzért sem lehet kapni, ezért írjuk tiszteletből nagy betűvel. A „nagy pénz”-zel pláne alig tudunk már mit csinálni, olyan nagy pénzek, amelyek a megélésére elegendők volnának, talán nincsenek is már, ha pedig vannak, nem tudjuk azokat felváltani. Igen, igen; ismét elérkezett az idő, midőn aprópénz hiányról panaszkodhatunk. A háboru elején — egy ízben — már szinte katasztrofális aprópénzhiány volt. Akkor azonban csak a koronákat és a nikkel pénzt dugdosták el a naiv és tudatlan emberek rettenetesen együgyű okokból, ma azonban a rézpénzek tűntek el és pedig szenzációs gyorsasággal.

A pénzügyi hatóságok sokáig eredménytelenül kutatnak az okok után. A krajcárokat, títléreket miért dugdosná el a jámbor és féltékeny kőnép, hirtelen a háborús viszonyok alakulásainál fogva sokat keres, tele van esüst pénzzel, amelyet pedig nem rejtget? Itt is a véletlen volt a legjobb detektív. Az esetek sorozata igazolta a rézpénz eltűnésének egészen különös módját s azt, hogy a háborús viszonyok milyen találékonytá tessik az embereket.

Egy nagyhalmági trafikos jött be ma Aradra — rézpénzt venni. Venni a szó teljes értelmében. Hajlandó volt 100 korona rézpénzért 110—120 koronát adni. Kérdeztük, mi célból kell neki olyan sürgősen a rézpénz? azt a szenzációs választ adta, hogy az ő körzetének történetje csak úgy hajlandó neki donanyt és szavart adni, ha legalább egy harmada: — rézpénzben fizeti ki. S midőn a törvényre hivatkozott, azt a választ kapta: — Hija! az adómvatal is csak így fogadja el tőlünk a donany arát!

Héberjéknél kir. tanácsos, pénzügyigazgató kijelentette, hogy ilyen rendelkezés egyáltalán nincs s így csak tévedésen alapulhat a történet elterjedése, ha ugyan nem egyéb, mint szerd. presszió a rézpénz érdekében.

De hol a rézpénz? Mi laikus emberek sokáig azt hittük, hogy felsőbb rendeltetésedtek be ványadt kis krajcárjainkat, ágyut ontottak belőlük a most Volajnyában szőnyeg a gyilkos tüzet a mi kis apróságaink az oroszokra.

Tóth ur, a Hungária főpincése is sokáig így gondolkodott, míg végre annyira elfogytak a rezesekéi, hogy — maga csinált pénzt: kis fémtantuszokat, ezzel a tennivalóval: 6 títlér! Ezek a pincérgépezek aztán borraváló gyanánt maradtak a hányéron s százával váltotta vissza a főpincér. A rikkancsok valóságos üzletemberekké lettek: a rézpénzt úgy adják és veszik mint a született bőségszeretők tekintélyes árszámaival.

Eddig csak az aranyak volt árszáma, most már a réznek is van. Van és pedig nagy. Hogy miért: ime meg is magyarázzuk. Egyik német gazdasági lapban — néhány hónappal ezelőtt — egy nagy jelentőségű cikk látott napvilágot. „Hogyan pótoljuk a rézgálicot?” volt a címe. Természetesen mohó érdeklődéssel olvasták, hiszen a gazdáknak, különösen pedig a szőlőtulajdonosokra egyenesen létkérdés, hogy rézgálicot, vagy ennek megfelelő anyagot kapjanak. A német lap között egy receptet is, amely szerint egy bizonyos mennyiségű és súlyú rézpénzből ennyi és ennyi rézgálicot nyerhetünk. Nosza megindult a rézpénzgyűjtés. A rézgálicot a mi kormányunk 600 koronáért adná, de jelenleg 1200 koronáért sem kapható. Legálább is annyi nem, amennyi kellene. A gazdák tehát úgy segítettek magukon, ahogy lehetett. Összeszedték a rézkraicárokat rézgálicnak s megtanulták a háborús kényelmet: mindent úgy, ahogy lehet, okosan és gazdaságosan. Most aztán a kormányon van a sor, hogy segítsen az aprópénz hiányon, ha másképpen nem: úgy, amint tervezte: vaspenzek segítségével. Ha ugyan egy elemes ember fel nem használja azokat is valami gazdaságosabb célra...

Pálmai Lajos dr. asztala.

(A megtreált munkaparti aieinök.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 4.

Pálmai Lajos dr., az aradi munkapárt kiváló alelnöke többek között arról is nevezetes, hogy egész Aradon neki van a legtöbb látogatója. Akinek valami kívánsága van, aki a fénkével nincs megelégedve, aki a tizenegyetek fizetési osztályból az ötödik fizetési osztályba akar két hónap alatt jutni, aki a tiát a gyalogosoktól a tliegerekhez szeretné bejuttatni és aki a nagy drágaságot már semmiképpen se tudja elviselni, valamint akinek zsírja, vajja, rizsre, zöldség és fehér paszulyra, száraz és nedves dajkára van szüksége, — az egyenesen Pálmai Lajoshoz megy. Ugyan soha életében senkinek se tett biztató ígéretet, hogy egyetlen lépést is fog tenni az érdekeiben, azonban az embereknek még is megmaradt az a vak hiedelem, hogy a legnagyobb szerencsésenségek közepette Pálmai Lajos az egyetlen mentő kéz, amely a nyugalom és boldogság útjára vezetheti a szenvedőt. A munkaparti alelnöknek ugyanis babonásan jó szíve van és ezt már mindenki tudja róla. Azért adják a látogatók egymás kezébe posztóval bélelt ajtajának hatalmas kulcsot. (Husz centiméteres granát lesz belőle.)

Ha Pálmai Lajos a jószívű emberek recipéje szerint mindenkit türelmesen megvizsgált és egy szóval se a ujja el, hogy a viart voltaképpen szeretőt kinos neki. Amikor a kérelmező elmozdít tőle, akkor tör ki belőle az elkeveredés:

— En nem tudom, hogyan jövök ahhoz, hogy ez az ember elraboljon az én drága időmből fél órát?

Az ilyen kinos kérdésekre az egyiptomi cigaretta bódító füstje adja meg a szorongató teletet. Pálmai dr. minden látogatója után átlag egy cigarettát szív el, s minden cigarettát után fél grammos aspirin tabletával ellensz.

lyozza a nikotin bántó hatását. Ezért aztán átlag naponta nyolcvan egyiptomit és majdnem ennyi aspirint nyel le. Az asztalán bástya módjára sorakoznak a cigaretta dobozok, az aspirin tubusok és mint valami rommá költ vártorony meredezik ég felé a fehér márvány hamutartó, amelyben legatább kétezsz cigaretta-vég rendez állandóan békekongresszust. Ilyen asztal nincs több. Valóságos szimbólum, a Pálmai szimbóluma. Molnár Ferenc írta meg egyszer, hogy ahol egy üress kávéscsészét és egy fél kiflit találsz a kávéházban, ott biztosan író tartózkodott. Ahol száz cigarettavéget, tíz doboz egyiptomit és nyolc tubus aspirint találsz, ott jó helyen keresed a munkapárt jólelkű alelnököt.

A ma nap nagy meglepetés érte Pálmai Lajost. Kell Lipót dr. ügyvéddel végigsétált az Andrássy-terem és az ügyvéd megállította a barátját egy kirakat előtt.

— Nézd Lajos, milyen furcsa festmény van itt.

— Persze, hogy furcsa. Aradon csak furcsa festményeket látni. Nem érdemes megállni.

— De mégis.

Pálmai megállt. Aztán szeretett volna újból elindulni, de úgy érezte, hogy az olvado asztalra beleesüppent a lába — a csodálkozásból.

— Na, gyerünk — biztatta Kell dr. — elégét néztük már.

— De kérlek, ez tényleg különös kép. Nézd azokat a cigarettadobozokat, az aspirint, a cigarettavégek százait hangyák módjára nyüzsögni. Te, nem az én asztalom ez? Hiszen ez csalás. Ez egy pompás fotográfiája az én asztalomnak. Ki festette ezt?

— Majd kipuhatólom — mondta Kell dr. — és hónap felküldöm hozzád.

És másnap megjelent a közjegyző irodájában a művész: Kell Miklós, a Kell Lipót ér. öccse, aki szabad óráiban festéssel foglalkozik és néhányszor úgy megragya a Pálmai asztalt, hogy azt emlékezetből művészi tökélytel tudta színesen vászonra fektetni.

— Kedves ravasz Misi — mondta Pálmai, amikor a Kell dr. által kieszelt és nagy szerűen végrenajtott tréfát feltették előtte. — Néhány évvel ezelőtt Powker amerikai ismeretlen festő Párisban kiállított egy csodaszép női portrét. A kép címe volt: „Perverna.” Olyan igazán szép volt a nő, hogy Párisban napokig kutattak az eredetije után, de őt annál kevesse találták meg, mert még a festő is ismeretlen maradt a közönség előtt. Én nem hagyom a kirakatban ezt a képet, mert félek, hogy az eredetijét, — az íróasztalom cigarettatartóját — el fogja csenni azok közül valaki, akiben ez a festmény-démon felkelte a donanyzás „Perverna”-jét.

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, hogy a lap kézbesítésére vonatkozó reklamációkat, avagy alakhelyváltoztatást, ugyszinten a lap megrendelését és beszüntetést mindenkor a kiadóhivattalal közöljék, (Telefon 151.) mert másutt, pl. a lapkínördonal, vagy penzoeszedonél leadott címváltozások elkeve, vagy egyáltalában nem jutnak birtokunkba.

Páris nyugtalan, izgatott, türelmetlen . . .

(Általános frázisok. — Csüggedt remények.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, július 4.

Zürich. A svájci lapok párisi jelentések alapján azt írják, hogy Páris rendkívül izgatott hangulatban van az offenzíva kimenetele miatt. Az a meggyőződés, hogy ettől az offenzívától függ Franciaország sorsa.

Campolungi, a Secolo munkatársa, érdekes hangulatképet táviratoz Párisból lapjának: Páris, úgy mond, nyugtalan, türelmetlen és izgatottsággal várja a harctéri híreket. Páris környékén hallják az ágyudörgést. Az ammiensi lapok azt jelentik, hogy az ágyudörej fülsiketítő és a tűz a biborosra festi az eget, amely lángokban áll. A lapok általános frázisoknál egyebet nem irnak és mint-hogy nem képesek a közönség kíváncsiságát kielégíteni, az találgató-sokra van utalva. A párisiak méltóan viselik sorsukat, külsőleg nyugodt-nak mutatkoznak, tüntetésektől tartózkodnak. A két év óta tartó háboru megjárta a nép lelkiületén és az újságok is arra intik, hogy legyen elővigyázatos és felszólítják a lakosságot, hogy ne fűzzön túl nagy reményt az offenzíva eredményéhez. Vannak lapok, amelyek azt írják, hogy nem lehet általános offenzíváról beszélni.

Hamburg. Egy semleges újságíró, aki Párisban időről, kerülő úton a következő érdekes levelet küldötte a Hamburger Fremdenblatt-nak, abból az időből, mikor még nem vált ismeretessé, hogy a németek elfoglalták Douaumont-erődöt és Fleury tart. A levél így szól:

— A háboru kitörése óta nem volt ilyen feszült a hangulat Párisban, mint most a verduni helyzet miatt. A lakosság egy része reménységgel teljes, másik része azonban a kétségbeesésig apatikus. Július 23-án este különös dolog történt. Senki sem tudja honnan, honnan nem, egyszerre csak elterjedt Párisban az a hír, hogy az orosz offenzíva következtében nagy csapatokat vittek el a németek a nyugati frontról, hogy megakadályozzák az oroszoknak Szerbiába és Keletporoszországba való betörését (?) Jellemző Páris népére, hogy ez a hihetetlen hír is nitokra talált, úgy, hogy csakhamar ünnepi kedv volt a boulevardokon és mindenkinnek örömtől ragyogott az arca.

Egy órával később azonban hirtelen megváltozott a hangulat. Egy másik irányból ellenkező hírt dobtak a nép közé, ami nagyon lelehasztotta a lelkesedést. Megint a pesszimizták jutottak tulsúlyra, különösen mikor megjelentek az utcákon a frontról jövő szabadságot katonák, akik kétségbeesett arccal jártak-keltek. Ismét mindentől kitakadások hangzottak el az angolok ellen. A tömeg mindinkább izgatottabb lett és nagy csoportosulás támadt. A városbába előtt tartott rögtönzött gyűlés nagyszabású lehetett, mert a tömeg egészen elepte a teret és olyan nagy volt, hogy a Louvreig húzólt. Bár kivonult a rendőrség, nem tudta tartaróztatni a tömeget, amely tüntető útra indult.

Másnap reggel újra kezdődött a kettős hangulat harca. A szerkesztőségek előtt már a

kora reggeli órákban óriási tömegek táboroztak, hogy a legfrissebb hírekről értesüljenek. Ugy látszott, hogy ez éjszaka senki sem hunyta le a szemét az izgatottság következtében. Mindenki arról beszél, hogy elkezdtek a döntés órái. Délután tíz órakor az opera körül és a Concorde-téren reageteg tömeg hullámozott. Ehhez hasonló képet nem láttam Párisban 1914 augusztusa óta, amikorra bizonytalanságban élt a lakosság, vajjon a németek visszatartják-e Páris alól, vagy pedig folytathatják előnyomulásukat. Szinte élesen el lehet választani két részre a tömeget: a pesszimizták és optimizták táborára. A két tábor teljesen különbözött egymástól érzésben, hangulatban, megnyilatkozásában, csakis egyben volt közös, abban a véleményben tudták, hogy Franciaország sorsa döntés előtt van.

Nem teljesítheti a kormány az OMGE. kívánságait.

(Zelenski Róbert gróf a gazdák küldöttségevel Tisza István grófnál és Teleszky Jánosnál.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, július 4.

Budapestről jelenté tudósítónk: Ma délután a képviselőház társalgójában népes küldöttség jelent meg. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület küldöttsége volt ez, amelyet Zelenski Róbert gróf az O. M. G. E. elnöke, v. t. t. főrendibírái tag vezetett a miniszterelnök elé. Zelenski Róbert gróf arra kérte Tisza István gróf miniszterelnököt, hogy ne a forgalmi érték, hanem a kataszteri becslés tétessék a vagyoni adó kivetése alapjául, továbbá kérte, hogy a bérletknei a vagyoni adót a bérlet és a bérletbe adó egyenlően visseje és végül a nem jövedelmező vagyon után ne kellesen vagyoni adót fizetni.

Tisza István gróf miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy a kívánság hosszabb tanulmányozást igényel. Megnyugtatta a küldöttséget, hogy a gazdáközönség érdekeit mindig figyelemmel kíséri és most is minden lehetőt meg fog tenni az érdekében. Az a kívánság, hogy a kataszteri becslés tétessék vagyoni adó alapjául, olyan kívánság, mely már a földadó megállapításánál is óriási igazságtalanságokra vezetethet.

A kormány gondoskodni fog arról, hogy a forgalmi érték megállapításánál a végrehajtási utasításban pontosan állapítsák meg az igazi értéket.

A küldöttséget Zelenski gróf azután Teleszky János pénzügyminiszter első vezette.

A pénzügyminiszter kijelentette, hogy előbb-utóbb át kell térni a valódi vagyon kiszámítására és annak megadóztatására. Az előterjesztett kívánságot nem teljesítheti. A pénzügyi hatóság feladata az igazságos becslés. Az első években azonban ez nem lesz ideális, de idővel teljesen igazságos lesz.

A miniszter a küldöttséggel sokáig elbeszélgetett.

Dornavatra nyugodt.

(A bukovinai csoda-vasut.)

Az Aradi Közlöny tudósítójáról.

Dornavatra, július 4.

Az orosz offenzíva munkó sikerei újból aktualissá tették és a közérdeklődés elejébe tolták Dornavatrát. Délbukovinának és a kedves fővárosának csupa izgalmas élményes most, hogy az orosz előnyomulás kényesége miatt. A háboru eleje óta most másodszor voltak megakadályoztatva és penziók vendégekkel, akiket egyelőre immár két szezonon át nékülözött a város. A mezeikül-áradat, amely végig hőmpölygött egész Bukovina, a városban megtorpan: a bizakodás, a biztos tudat átitotta meg, hogy a hegytárs, amely keletre felel körül, meg is védi a várost. Ugy látszik, nem is alaptalan a remény. Az oroszok, akik a kimpolungi hegyvidékig szinte egyetlen lendülettel értek el, onnan meglassították az előnyomulásukat s ma már röghöz köti őket a miénk miad határossabbá való ellenállása.

Az utcákon naphosszat hullámszik a nép s a széles főutca villa-stílusban épít házainak ablakából nyugodtan nézik a kavargó életet a lakosok, akik nem is gondolnak arra, hogy ők is csatlakozzanak az áradathoz. A nagyszálló, amelynek szép tágas terrassa sokáig üresen állt, naponként kétszer szorongásig megtelik s a személyzet majdnem kétszázadai töltettség után most alig győri a munkát.

A város egészen kívül esik a rendes hadiforgalomból s még vonalunk az orosz túlerő elől Csernovic környékéről hátrálni volt kénytelen, a mármarosziget—kolomeai és a lemberg—kolomeai fővonalak bőségesen fedezték nemcsak a fronton harcoló csapatok, de a csernovic—kimpolung—dornavatrai szárnyvonal segítségével egész Bukovina szükségletét. Az okos előrelátás, amely állandóan mérlegeli a változó hadiszerenese lehetőségeit, gondolt a kolomeai vasut csomópont időleges elvesztésének eshetőségére s a háboru alatt pótolta a békeidők súlyos mulasztását. Im már másfél esztendő óta nagy teljesítőképességű elektrotérén jár Dornavatrától a Kárpátokon, pontosabban a borgói szoroson át Besztercebég és könnyű szerrel bonyolítja le a Mármaroszigetről Erdély felé szorult hadiforgalmat. A vasut a technika legújabb vívmányait hasznosítja. Tulajdonképpen automobiltérén, amely alá sínpart toltak, amelyhez azonban nem kell ragaszkodnia: egyszerűen és nehézség nélkül átzerelhetők kerekei s az egyetlen motortal hajtott vonat leszáradhat a sínokról, hogy az országúton folytassa útját.

Tavaly télen fogott hozzá a vasut építéséhez egy vasutas századunk és alig három hónap alatt befejezte a munkát. Teljesítménye valóságos példa nélkül való még ebben a csodákat mivélő világháboruban is. Hidakat kellett építeniük vasutas katonáinknak és őserdőköt kellett kidönteniük. Délbukovinai hadserőnk hatásos ellenállásának nagyon jelentős tényezője a vasut.

Tisztelettel kérjük

azokat a t. tábori előfizetőinket, akiknek a tábori postaszámuk megváltozik, hogy egyidejűleg a régi tábori postaszámukat is híják meg, mert ellenkező esetben a lap pontos küldésében fennakadás állhat be.

Csalódás az angol offenzíva erejében.

(Jól szervezett német ellenállás. — Lassu tempó.)

Sajtó tudósítottak telefonjelentése.

Budapest, július 4.

Berlin. A Berliner Tagblatt jelen a főhadiszállásról: A támadási front nem lett nagyobb, az entente áttörése jól szervezett német ellenállást talál szemben. Az angolok ebben a háborúban most szenvedik a legvéresebb veszteségeiket. A franciák támadása Veron felé irányul. **Az eddigi sikerek kevés örömet keltenek Franciaországban. Igen sokat vártak az offenzívától és nagy reményeket fűztek hozzá, de az óriási erőkkel előkészített támadás után csalódottan érzik magukat.**

Rotterdam. A Times haditudósítója jelenti: A harc szombat óta van folyamatban. A franciák és az angolok a Somme mind két partján együtt esnek el. Kolonialis csapatokat még nem vittek a tűzbe. Az angolok behatoltak ugyan az első német árokba, de a harc hevessége mai napig sem gyengült. **Ez meg ugyan nem a végleges döntés, de a legnagyobb offenzíva, a melyet az angolok ebben a háborúban végrehajtottak.**

Luganó. A Stampá-nak jelentik Londonból: A legnagyobb nehézségek meg hátra vannak. Nem néhány napnak, hanem valószínűleg néhány hetnek kell addig emelni, a míg tartos eredmény jelentkezhetik. **Az angol offenzíva a németek verduni támadásával lehet összehasonlítani. Az előhataldas csak rendkívül lassan, lépésről-lépésre és hónapok alatt történhetik. Bizni kell abban, hogy az eredmény jobb lesz, mint a verduni támadása.**

Berlin. Az angol lapok mersékeln igyekeznek a túlságosan letesigazított várakozást. Ugy látszik, hogy a több napos nagyarányú tűzersegi előkészítés után általános és viharos csalódást, hogy még a legutóbbi loosi offenzíva tempóját sem tudták elérni.

Berlin. Kétségtelen, hogy a szövetségesek kezdetben helyi sikert arattak. Ha tekintetbe vesszük azonban, hogy a németek az északi szakaszon, Gommecourt és az Ancre-patak között megbirták tartani állásaikat s ha tekintetbe vesszük, hogy az offenzíva nem terjedt túl a negyven kilométeres frontszakaszon, akkor el kell ismernünk, hogy a támadók vajmi kevés eredménnyel dicsekedhetnek. Az angolok több hónapos előkészülettel és francia támadással csakis negyven kilométeren tudnak támadni, ami nem volt arra, mint ha a britek offenzív ereje valami nagy lenne.

A mi tavalyi dunajeci áttörésünk már az első napon száz kilométer szélességű volt és a második nap kétszáz kilométernyire nőtt támadásunk frontja. Az oroszok most folyó offenzívája négyszáz kilométeres kiterjedésű. Ezekkel összehasonlítva az angolok nagy garral hirdették offenzívájukat, amelyhez még francia támogatást is kaptak, nem épen levet tekintélyesnek paranni. **Az angol-francia offenzíva kiter-**

jedésében s hatóságban alig több, mint egy nagy taktikai előretörés. Ha nem öt nagyobb dimenziókat, akkor nem is változtat semmit a nyugati harciér stratégiai helyzetén, mert az a körülmény, hogy két német divíziónak a Somme mindkét oldalán egy-két kilométerrel nyugatra vagy keletre tovább kellett mennie, semmi hatással sem bír a háború további folyamára.

Frankfurt. A Frankfurter Zeitung írja: A francia lapok újból azt állítják, hogy a németek Verdunnél ismét óriási nagy veszteségeket szenvedtek. A Frankfurter Zeitung illetékes helyen nyert megállapítás alapján kijelenti, hogy a németek vesztesége felannyi sem, mint a franciáké.

A Széchenyi gőzmalom felebbezése a közigazgatási bizottsághoz.

Az Aradi Széchenyi részvénytársaság.

Arad, július 4.

Az aradi Széchenyi gőzmalom részvénytársaság ma délután felebbezést adott be Arad város közigazgatási bizottságához a tanács ama határozatait ellen, amelyekkel megtagadta a leégett nagy malom felépítésére és az ideiglenes malom átmenetileg elhelyezésére az engedélyeket. A közigazgatási bizottság július hó 7-én tartandó ülésén foglalkozik a felebbezésekkel.

A részvénytársaság a sáralmes tanácsai határozat ellen beadott felebbezésében hivatkozik arra, hogy a nagy malom telepengedély alapján később annak idején, ez a telepengedély ma is birtokában van és a már produkált hatósági bizonyítvány tanúsága szerint a gyártelep legnagyobb része teljes épésben fennáll. Tehát a gyártelep pusztulásáról szó sem lehet és így nem vitás az, hogy van-e telepengedély, vagy sem. A nagy malomra az építési engedély — mondja a felebbezés — feltétlenül megadandó lett volna.

Sáralmesnek találja a részvénytársaság igazgatósága a tanácsnak azt a határozatát is, amellyel megtagadta a provizorikus malom átmenetileg elhelyezésének engedélyét és a felebbezésében kéri ennek a sáralmes tanácsai határozatnak a megváltoztatását. A telepengedély kérdését a részvénytársaság itt is teljesen vitán felül állónak mondja, mert ha igazolják, amint hogy igazolták, hogy a malomépítésére a kérdéses telken telepengedéllyel bírnak, teljesen közömbös az, hogy az ipar fizetéshez egy már meglévő raktárt akarnak átalakítani és gépekkel felszerelni, vagy újat akarnak odaépíteni. Minthogy ez az engedély ma is megvan, azt soha senki meg nem vonta, azon az alapon, hogy telepengedély nincs, nem lehetett volna az építési engedélyt megtagadni.

Amint a felebbezésben eme jogi fejtegetéseken kívül vannak olyan érvek is, amelyek a praktikus élet szükségleteiből kerültek elő és amelyek ennek a provizorikus malomnak felépítését közigazgatási, de főleg a város szempontjából kívánatosnak tartják. Helytállóan be tudja bizonyítani a felebbező részvénytársaság, hogy a városi tanács álláspontja mennyire ellenkezik a város érdekeivel. Ekte

kiatve attól, — mint ezt már az Aradi Közlöny megírta, — hogy a környékbeli háztulajdonosok aláírásukkal megerősítő nyilatkozatban jelentik ki, hogy abszolút nincs semmiféle kifogásuk az ellen, ha a kétféle tűzbiztonsági intézkedések szemmel tartása mellett az ideiglenes malom megkezdheti üzemét, bebizonyítható, hogy a város évi 60.000 korona jövedelemről mond le a tanács határozatának fenttartása esetén.

Mert két eset lehetséges. Vagy megadja a kereskedelmi miniszter a nagy malom felépítéséhez a szükséges engedélyt, vagy nem. Ha megadja, akkor természetesen az felépül, de addig eitelik 3—4 esztendő, a gyár szünetel, a provizorikus malom sem dolgozik és a város eszik évi 60.000 korona jövedelemről, mert megtagadta erre a malomra az engedélyt. Ha pedig a miniszter nem adja meg beleegyezését ahhoz, hogy a nagy malom mai helyén felépüljön, akkor a részvénytársaság természetesen kimegy a városból, másol építi fel a gyárat. Ez esetben szintén ettől házasabb idő, amelyet a város a maga részére azonban gyümölcsözőleg használhat ki. A város pénztára azonban nincs olyan állapotban, hogy közömbös lenne egy 60.000 koronás évi jövedelem, amely megfelel 1,200.000 korona tőke egy évi kamatának. A háború okozta nagy feladatok raktató pénzeszegeket fognak felemészteni és a törvényhatóságnak már ma kell gondoskodnia új jövedelmek megteremtéséről, sőt horribilis költségek felvételének idején foglalkoztatja az illetékes körök és ilyen helyzetben mennyivel inkább fontoslandó meg 60.000 korona biztos jövedelemnek a lekötése. Ha tehát a közigazgatási bizottság a tanács határozatát megváltoztatva megadja az engedélyt a provizorikus malom átmenetileg elhelyezésére, ezzel a nagy malom építésének kérdésében nem prejudikál, ellenben a városnak egy igen tekintélyes bevételt biztosít.

Ugyancsak ma nyújtotta be a részvénytársaság az aradi főszolgabírósnak egy ott építendő provizorikus malom telepengedélyezési kérését. Ugy értesítünk, hogy az illetékes hatóságok szimpátiával fogadják a tervet és a legmesszebb menő támogatásukat helyeslik kiállításba.

Aradiak hírvétele orosz fogságból. Ungár Jenő, (Aradon a Petőfi-utca 1. szám alatt lakik) levelező lapot küldött az Aradi Közlöny szerkesztőségébe Novonikolajevskóból, ahol hadifogoly. A május 25-én feladott irás szerint ő és vele együtt többi százharminc sorsárgva gondolkodnak Aradra és kiváltságos kikötés hozátartozóknak és barátainak. A visszatérésre remélhetőleg karácsonykor — írják. A lapot aláírták: Szirmai Béla (Szent-László-utca 8.), Formanek Gyula (Gáj), Nyári Mihály (Varjassy Lajos-utca 63.), Tatár István (Séga, Kozoru-utca), Téger József, Schmelko Péter (Kiss-utca), Sohitz Ignác Temesvár (Gyárvaros) Andrassy Antal (Majlátfalva). Ugyancsak orosz fogságba esett Boross István a 3. huszárezred őrmestere (lakik Agyán), jan. 9-én Szabolcsonál. Levelező lapját június 24-én írta és e szerint a feladás napján már utban volt Oroszország belsejébe, Aradra érkezett híradás szerint Weisz Leó aradi könyvtárosodó is orosz fogoly lett.

A politikai helyzet. Budapest, július 4. fonáji tudósítottak: Andrassy Gyula gróf interpellációt jegyzett be a politikai helyzetről. Az interpellációt holnap terjesztik elő.

Félnek az oroszok Mackensen taktikájától.

— Kolomeánai dülnek a harcok. —

Saját tudósítónk telefontelepítése.

Budapest, július 4.

Budapest. A Pester Lloydnak jelentik a sajtóhadiszállásról: A harcok, amelyek szombat óta azon orosz támadás által, amelyek új állásaink ellen, azoktól nyugatra és délre Kolomeánai kitejtődtek már a negyedik napja tartanak. Különösen Kolomeától nyugatra és a Pruth völgy mindkét partján ezek a harcok elkeseredett jellegűt öltöttek. Az oroszok mindig újabb támadó oszlopokat vetnek állásaink ellen. Különösen a Szacka falu ellen támadtak hevesen, de merész ellentámadással rögtön visszavertük őket. Az oroszok Kolomeától északnyugatra is folytatták támadásaikat, de seholy sikerült állásainkat áttörniük. Ellenkezőleg itt az osztrák-magyar csapatok öröndetes előrehaladást tettek. Délwolyániában az oroszok tegnap hevesen támadtak. Tíz és tizenkét sorokban özönlöttek árkaik felé, de mindig visszavertük őket. Különösen a 42. császári és királyi gyalogezred tüntette ki magát. A többi helyeken is a támadások mindig meg-
hiúsultak.

Köln. A Ruzkoje Slovo írja. Koveinél nem kerülhetett a sor, mert a németek ebben megakadályozták bennünket. Nem alaptan a németeknek ama reménye, hogy sikerülni fog nekik a Stocodnál frontunkat úgy áttörni, mint ahogy Mackensennek sikerült a duna menti frontot. A Lemberg ellen operáló hadseregünk a németek fronttámadása által komolyan veszélyeztetve van.

Bécs. A koppenhágai lapok azt írják, hogy a Ruzkoje Slovo megállapítása szerint a németek dunamenti áttörésének mintájára Mackensen vezetésével most a Stocodnál kísérletek meg áttörést.

Pétervári. Mihajlowsky ezredes a Ruzkoje Slowoban kitéjt, hogy az orosz offenzíva elérte volna végcélját, ha még az oroszok kezében volnának a lengyel erődök, amelyeket a gorlicei áttörés után át kellett adni. A földrajzi helyzetnél fogva Galiciában tartós sikert elérni nem lehet addig, míg az oroszok hátát a lengyelországi erődök fenyegetik. Az ezredes bejelenti, hogy az orosz vezérkar elhatározta az egész német front megtámadását. Hogy a lengyel várak visszahódítása nem lesz könnyű feladat, előre látható, mert majdnem egy évi munkát fordítottak erre a németek.

Zürich. A Schweizerische Telegraf-Information stockholmi távirata szerint Brusszirov offenzívájának letörése Pétervárott némi nyugtatást okozott. Katonai körökben úgy vélik, hogy az

elért eredmény a hozott áldozatokhoz képest csekély. Linsingen ellen offenzíváját Lück körül nagy aggodalommal kísérik. A közvéleményben igen nagy a csatolás, hogy ilyenformán alakul Brusszirov masírozása Lemberg felé.

Rosszul leirt hivatalos jelentés.

(Értelemtelen a német kiadás.)

Az Aradi Közlöny másszámján.

Arad, július 4.

Rossz a mai hivatalos jelentés. Éppen ma mikor úgy Hóter mint a német főhadiszállás ragyogó eredményekről számolnak be, kell bosszankodva és szítkozodva tére dobni az olvasónak a hivatalos jelentés. Értelemtelen csaos és észbontó zürvaváros semmiség az egész. Boesánatot kérünk ezért, de az aradi távirat végtelenül nagy büne ez, mely a távirat szövegéért felelős. Eltekintve attól, hogy a Budapesten este hat órakor már megjelent német hivatalos jelentést az aradi lapok éjjel fél két órakor kaptak csak meg, olyan lehetetlen szöveget küldött a távirat, hogy azt kijavítani abszolúte nem lehetett. Felhívtuk a szolgálatot tevő tisztet és az okát kérdeztük ennek a szegénytelen és nevetséges szövegnek, amely nem kerülhetett ki ilyenformán a miniszterelnökség sajtóirodájából, azt a választ kaptuk, hogy a mi felszólalásunknak a hangja nem tejszik a táviratnak. Két esetendeje panaszok az aradi sajtó a háborzongató helyesítési hibák és a dadogásnál is rosszabb értelmetlenségek miatt a postavezetőségé, de javulás nem történt. Majd minden nap arra kell kérni a távirat, hogy beszéljen újra Budapesten, mert lehetetlen, hogy a fővárosi távirat, aki előtt teljesen tiszta és hivatalos szöveg fekszik, rossz és a közönségre tekintettel nem lévő, értelmetlen szöveget adna le.

Gammi sem történt eddig. Végre be kellett mutatni a hivatalos jelentés sőtárogva váró publikumnak, hogy mire képes az aradi távirat, amely felveszi és a telefon, amely másolja a táviratokat. Seholy az egész világon nem kerül ki olyan szöveg a postáról, mint nálunk. Nem szólva arról, hogy két év óta napról-napra előforduló olyan neveket például mint Bothmer gróf, már írták Pottner grófnak is és a helység nevek soha sem jók, fél és egész mondatok hiányoznak, de már az is megtörtént az aradi táviratokról kikerült hivatalos jelentésben, hogy megverték az oroszok bennünket, mikor mi naspágoztuk el őket. Késéggbeve szaladtunk a telefonhoz és a szolgálatot teljesítő intelligens és értelmes tiszt velünk együtt szomorkodott, míg végre Budapestet újra felhíva és kérve a távirat teljes szövegét, örömmel állapítottuk meg győzelmünket.

Ezekkel a türhetheten állapotokkal szemben, nincs más eszközünk, minthogy a nyilvánosság elé visszük a raktentő bajokat, a melyek az aradi postán ebből a legfontosabb és egyedül a közérdeket megkároztató szempontból vannak. A kormány, a hadvezetőség és mindnyájunk közös érdeke, hogy a közön-

ség olvassa a hivatalos jelentéseket. Az aradi postán így látszik nem az. De ha nem az, akkor ezt jelentse be a miniszterelnökségnek, vagy pedig Hófernek és a német vezérkaroknak.

H I R E K.

LEGÚJABB.

Ejjel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Hága. A Rotterdamische Courant bukaresti levelezője táviratozza, hogy az orosz kormány arra a végleges meggyőződésre jutott, hogy Romániát el van töltve semlegesség minden körülmények között fenntartani.

Konstantinápoly. Július 4. Hivatalosan jelentik: Elkeseredett harcok után, melyek Kermansahot nyugatra tolytak június 30-án az oroszokat megvertük. Az orosz csapatok Kermansahotnál nem tudták megtartani állásaikat, mire a török csapatok július 1-en megszállták a várost.

Bolondgombák gyűjteménye.

— Egy semleges tapasztalatai Németországban. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 4.

A moszkvai Ruzkoje Slowoban egy semleges alattvaló, kinek nemzetiségét nem árulja el a lap, érdekes, azonban hazugságoktól nemzseggő cikkeket közöl Németországban tett utazásáról. Azt írja, hogy elsősorban feltűnt neki, hogy milyen sok fegyverképes férfi jár civilben a német városokban. Sikerült neki megtudnia ennek az okát. Azt mondja, hogy a civilértük legnagyobb része szabadságon lévő katona, akiket parancsban utasították, hogy odahaza polgári ruhában járjanak, hogy ezzel elhitessék a nagy közönség soraiban, hogy a német emberanyag kimeríthetetlen.

Azt is írja, hogy azért olyan sok még az életerős civilértük Németországban, mert minden színészt felmentettek a katonaszkodás alól.

A semleges tudósító alapos és lekiismeretes megfigyelésében megállapítja, hogy Németországban általában a részegeskedés, sehol annyi részeg embert nem látott, mint a német városokban. Még nagyobbra tisztek is ittasan mutatkoztak a nyilvánosság előtt. A német sör most nagyon vizes, azonban mégis hegyven pfennigbe kerül poharankint, ezért inkább francia bort iszoak, amely igen olcsó. Azt hiszi, hogy a németek Észak-Franciaországban és Belgiumban rengeteg sok bort rekviráltak. Berlinben egy üveg francia pezsgő husz márkába kerül.

Ami a táplálkozást illeti, nagyon rossz egész Németországban. A híres hadikenyérnek szénaíze van. A berlini Bristol-szállóban hat márkát fizetett egy zsiralan menüért, amelyben főzeléklevest, halat, sonkát, spárgát, és almásztát találtak fel. A cipő csodálatosképpen nem drágult meg, most is csak tizenhat-husz márkába kerül.

A vasuti kocsikat Németországban takarékosabból olyan hiányosan világítják, hogy lehetetlen olvasni bennük. Ebben a tekintetben Ausztriában még rosszabb a helyzet. Ott almamagból préselt olajmécesekkel világítják a kocsikat (!) Minden vasuti kocsiiban egy edény található, amelybe az almát evő utasok-

nak bele kell dobniok a magot. — A jeles semleges megígerte, hogy ügyes megfigyeléseinek közlését tolytatni fogja. Mi is élénk érdeklődéssel várjuk.

— A szerb trónörökös Madridban. Zürichből táviratozzák: A „Schweizerische Telegraphen-Information“ madridi távirata szerint Karagyorgyevics György herceg megérkezett a spanyol fővárosba. Nem igaz, hogy Altanz király kihallgatáson fogadta Sándor szerb trónörökösöt.

— Elcsúszott olasz dandárparancsnok. Luganóból jelentik: Giordano olasz ezredes, dandárparancsnok a tiroli harcokban elesett.

— Adományok. A hadbavonultak hátramaradotyjai javára az alábbi adományok érkeztek a polgármesteri hivatalba: Karoliny Mihályné 10 korona, Osztrák-Magyar Bank 44 korona 50 fillér, Bercsényi Etelka a „Dakok“ és „Harcidakok“ című zenedarabjának jóvadalmaiból 70 korona, Mikosovits Ivan 20 korona, Keresztes János 2 korona, Weisz Lajos 5 korona, Berecz Ferenc rendőrkapitány gyűjtése 233 korona.

— A papíros árának maximálása. A Vidéki Nyomdatulajdonosok Országos Szövetségének nagyváradi kerülete vasárnap délelőtt Láng József elnöklésével népes gyűlést tartott, amelyen mindenekelőtt új elnökök és tisztviselők választottak és pedig elnökké Sonnenfeld Adolfit; ügyvezető-elnökké Augented M. Miksát. Foglalkozott a bizottság az egységes nyomtatvány-árszabással is, hogy a főváros mintájára a szennyes versenynek gátat szabjon a nyomdai munkák tölvállalásának minimumát megállapítsa. Legfontosabb határozata az úlének az volt, hogy Sas Ede indítványára kimondták, miszerint az Országos Szövetség központi elnökségét megkeresik aziránt: tegyen lépéseket illetékes helyen, hogy a papírárok hallatlan áremelkedésének végre-valahára gátat vessenek. A papírárok ma csaknem két hetenkint emelkednek; s kivált a vidéki sajtó van óriás hátrányban a fővárosival szemben, mert ma a dolog úgy áll, hogy a fővárosi lapok mintegy 50 százalékkal olcsóbban jutnak papírhoz, mint a sokkal kisebb és szegényebb vidéki lapvállalatok. Ebben a dologban a nagyváradi nyomdatulajdonosok sürgetni fogják a legsürgősebb intézkedést, mert a mai állapot egyenesen életérdeküket, fennállásukat dönti veszedelembe.

— Az etitkolt gabona felkutatása. Az Aradon megjelent gabonarekvirálás alkalmával tapasztalt kihágásokban holnap fog itélkezni az aradi rendőrség. A felkutatott gabonameennyiséget a határrendőrség közgei bejelentették a belügyminiszternek, de mert az ügy egyszerű mint kihágást is látot és ebben az illetékes aradi rendőrség itélkezik. A temesvári határrendőrséget a szerdai tárgyaláson dr. Dömölör Aurél határrendőrségi fogalmazó képviselt.

— Ellenséges repülőgép Szófia felett. Szófiából táviratozzák: Ma reggel nyolc óra felé egy ellenséges aeroplán megjelnt a város fölött és különböző helyen nyolc bombát dobott le anélkül, hogy kárt okozott volna. Az elhárító ágyúk által lövöldözve, az aeroplán azonnal elmenekült.

— Szünet a vízszolgáltatásban. Zsidor Imre gépüzem gazdája értesíti a közönséget, hogy a vízszolgáltatás július hó 5., 6. és 7-én éjjel 11 órától reggel 5 óráig a csőhátszati tisztítása miatt szünetelni fog.

— Vadászati az asszonyok után. Zürichből írják: Az asszonyok után való oserkészes vadászterülete a francia front mögött van, a hadtáp vidéken: a legnemesebb vadat tábori csendőrök kergetik, akiket tulajdonképpen a lövészárkokban kellene keresni. Bienaimé György, aki a Victoire-ban erről beszámol, azt állítja, hogy az üldözött asszonyok felele erkölcsös hajlandóságait követik s térjüket, fiaikat, vagy fivérüket akarják felkeresni a fronton s nem érti, miért tartja a hadvezetőség az asszonyoknak a katonai területen való tartózkodását veszedelemnek. A vadászati már a pályaudvarokon kezdődik, melyek harminc, vagy még több kilométerrel vannak a front mögött. Minden érkező asszonyt megkérdezznek:

— Hová utazik? Mit akar?

Ha az asszony fiatal és tapasztalatlan, mindjárt ezt is megkérdezzik:

— Melyik ezredben szolgál az ura?

És a vidéki ártatlanság elmondja, hogy huszonnégy óráig utazott, hogy az urával találkozzék, akit másfél év óta nem látott. Az áldozatot persze nyomban felügyelet alá veszik és a legközelebbi vonattal visszaküldik. A tisztiek feleségei ügyesebben védekeznek, de a csendőr megvizsgálja a poggyászatát és — egy üveg pezsgőt talál. A következtetés: az asszony a férjét akarja meglátogatni s őt is visszaküldik. És miért jönnek az asszonyok annyi nélküldetés között térjeik után a hadi-zónába? Mert a férfiak nem jöhetnek hozzájuk: nem kapnak szabadságot. A Victoire a panaszkok egész árját zúdítja e miatt a hadvezetőségre s elmondja, hogy az egyik havannegy éves tábornok dühösen kifakadt, amikor arra figyelmeztették, hogy a katonáknak több szabadságot kellene adni.

— Szabadságot? — kiáltott fel. Adott Napoleon Austerlitznál és Berezinaánál szabadságot? Megyek én szabadságra? Feleségem hónapokon át egyszer sem jött a látogatásomra!

Az ilyen öreg generális persze nem érti meg, ha a katonák vágyódnak a feleségük után. Pedig a francia lap szerint a hadvezetőségnek nem szabad elfelednie, hogy a háború nemcsak ágyúkkal és fegyverekkel, hanem jó hangulattal is vívják.

— A moszkovita sors. Az oroszokat eddig csak a harcterem vertük meg, egy orosz fogolyal azonban megtörtént, hogy Aradon érte utól a moszkovita-sors. Egy aradi külvárosi gazdálkodó tegnap a házában dolgozó orosz fogollyal bejött a városba bevásárlásokat eszközölni. A munka elvégzése után nem mentek azonnal haza, hanem betértek egyik sörcsarnokba, ahol a kelletheél többet hagytak fel a garatra s így történt aztán, hogy csak késő este tudtak utra kelni. Sok ügygyel-pajjal éjszaka érték haza. Otthon a gazdálkodó felesége harcias kedvben, felfegyverkezve várta őket. Persze a gazda az oroszot küldötte előre, nem azért, mintha az utat nem tudta volna, hanem, mert jól ismerte felesége szokását. Amig annak idején az oroszok a Lemberg körüli harcokban sikerült ép-bőrrel hozzánk átszöknie, addig Aradon egy asszony olyan alaposan helyben hagyta, hogy alig tudott felkelni a földről. Igaz ugyan, hogy az útegek a férjnek szóltak, de a sürtében a tévedés könnyen megtörténhetett. A magyar nyelvet törten beszélő orosz fogoly keserűen jegyezte meg:

— A hoporuba se kabta volna külön veresét mint iten . . .

— Unerwood-gépiró és gyorsiró szakiskola Ziffer és Hollos cégnél, tópostávasz szemben. Ugyanott írásmunkák és sokszorosítások a legjutányosabban vállaltatnak. 4697

— Meleg napok. Valóban azok — mindenféleképpen. A nap, mint egy óriási kattanó fűti földünket, ezt a főrugott hangyabolyt, s előnti rajtuk azokat a bizonyos hőhullámokat, amelyeket eddig rendszerint Amerikából kaptunk. De honnan kapjuk most — az angol blokádi idején? Anglia valószínűleg úgy eszart beennünket a „semleges“ yenkitől, hogy az még e hullámokat sem engedi hozzánk, hiszen megérte a magyar alföldi búzáját s nem lehetne kihehatetni a „boche“-okat. Legalább is így szeretné Anglia, a levegőt, a melegt is elvenné előlünk, hadd pusztuljunk el. A hőhullámok azonban német stratégiával dolgoztak és autórték Anglia blokádján s jelenleg itt vannak; izzóvá tessék a szobánk falait, az asztalt, tüzessé a lehetetlünket, táradta a gondolkodásunkat. Ez pedig már sok a jóból. A kávéházak nem győzik gyártani a fagyaltot, limonádét, jegeskávét; az asszonyok már nem is állatszo grenadin ruhában, hanem túltügyönyökben fogyasztják a korzó kávéházaiban a hűsítő italokat. A vendéglők vederazámra árusítják a jótéle tröcsösöket s a Neptun fürdőben megkezdődött a különböző kurák egész sorozata. A vidám kis bosnyák izadva toja kétkerekű taligáját, mely tele van rakva a pirosra és sárgára festett szódavíz-üvegekkel s amelyen apró csengők csilingalnak: „fagyaltot, fagyaltot!“ — de csak poharból, mert elolvadt . . .

— Csak egy anya tudja, mennyi gondot okoz egy gyermek táplálása, amikor a legjobb táplálószer, az anyatej hiányzik, vagy kevés. Milyen sokszor gyótródik az anya amiatt, hogy nem tud mit adni gyermekének. Am ezért a gondos anya nem bocsátosik-kisérletezésekbe, hanem csakis kipróbált, megbízható tápszernéz tolyamodik, s es nem lehet más, csak a Nestlé gyermekliszt, amely már par nap után észreéti kitünő hatását. Egy igen tanúsájos könyv jelent meg a Nestlé-liszt használatára és úgy ezt a könyvet, valamint egy próbadohoz Nestlé-lisztet ingyen és bérmentve küld a Henri Nestlé cég, Wien, I., Biberstasse 3a. 8905

Tanácsi intézkedések az új gabona vásárlására.

Arad, július 4.

Arad város tanácsa holnap tartandó ülésén megbeszéli a szükséges intézkedéseket ahhoz, hogy a város lakossága kellő időben beszerzhesse 1916—1917 évi lisztészükségletét. Rendkívül sokan fordultak már eddig az Aradi Közlöny híradása nyomán a gazdasági ügyosztályhoz, a polgármesteri hivatalhoz és kértek vásárlási engedélyt, amelyet azonban még nem kaphattak meg, mert a Haditermény Részvénytársaság a szükséges nyomtatványokat nem küldötte meg.

Legfontosabb intézkedése az lesz a tanácsnak, hogy táviratot intés a kereskedelmi miniszterhez és azt kéri, engedje meg, hogy az aradi polgárság, valamint Arad város, nemcsak a törvényhatóság területén, hanem a vármegyében, továbbá Temes-, Csanád- és Békésmegyékben vásárolhasson gabonát, mert, mint már ezt egy feliratban a közgyűlés kifejtette, Aradon mindössze annyi buza van, illetve kenyérmag terem, hogy abból a lakosságnak csak egy kis töredéke volna ellátható. Erthetetlen, hogy a kormány, amelynek tisztában kell lennie az ország termelési viszonyával, figyelmen kívül hagyja az olyan városok helyzetét, mint a milyen Arad is. A földművelésügyi miniszteriumban legjobban tudják, hogy a háború el-

mult két esztendője alatt mennyi buzát tudtak Aradon rekvirálni és mennyit kellett idegenből a hatósági ellátás céljaira importálni. Tekintettel arra, hogy az ilyen részleges rendelkezések kielégítik a sima lebonyolítást, valószínű, hogy a bevásárlási terület kibővítésére az engedélyt maga Kintzig János főispán fogja kérni a minisztériumtól.

A tanács részletes hirdetményt bocsát ki, amelyben a lakosságot felhívja, hogy minél hamarabb tegyen meg mindent kintzije biztosítására. Az a mennyiség, amelyet egy személy a maga részére megvásárolhat, havi 10 kiló, míg a termelő saját szükségletének fedezésére havi 18 kilogramot tarthat vissza.

A hatósági ellátás valószínűleg már könnyebben lesz megoldható, mert mire a részletes végrehajtásra kerül a sor, a Haditörvény Részvénnytársaság aradi fiókja is megkezdte működését.

VÁROS ÉS MEGYE

Sorrendje az Arad város törvényhatósági bizottságának 1916. évi július hó 12-én délután 1 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak. Polgármester havi jelentése. A tiszti ügyészség jelentése a felépítendő tűzrakományok felkése vonatkozólag a Hungária pamutgyár R. T.-gal kötendő esere tárgyában. Hőfőnök Sámuel póccartalytisztítási vállalkozónak kérelme, illetve felelőzése a tanács 6413-1916. sz. határozata ellen. A tiszti ügyészség bejelentése a Balog Imrével tüzitanak géppel való fűrészelésére és hasogatására vonatkozólag kötött szerződést jóváhagyás végett. A tanács előterjesztése az épülő járványkórház egyes hiányainak pótlása tárgyában. A tiszti ügyészség bejelentése a Macsinik Illéssel (8 drb) Gémes Péterrel, Bakó Mihállyal, Ménesi Andrással, óv. Orga Jánosnéval, Heroeg Imrével, ifj. Tóth Istvánnal, Csizmedia Györggyel és Bruttó Mihállyal megkötött földhaszonbérleti szerződést jóváhagyás végett. A tiszti ügyészség bejelentése az Oravets Miklóssal kétrandbéli fetelep bérletének meghosszabbítására iránt kiállított nyilatkozatot jóváhagyás végett.

NYÁRI SZINHÁZ

Beírda, 1916. július hó 5-én:
Kormos Ilonka vendégtellettéval:
Varázskeringő.
Operette 8 felvonásban.

Közdete este 8 órákor.

Felolós szervező: **Rudnyánszky Endre.**

NYILTÉR.

(Kiszámlázott alatt közzétételért nem vállalunk felelősséget)

**Hátszegi Felső
Kereskedelmi Iskola.**

Női Kereskedelmi Szaktanfolyam. Fiu- és leány-internatus. Egyéves önkéntesség. Állás közvetítés. Prospektus ingyen. A délkeleti-Kárpátok legszelvényesebb és legégszélényesebb vidékén. 8027

ARADI KOZLONY

1916. évi július hó 1-től új előfizetést nyitottunk az **ARADI KOZLONY**-ra.

Előfizetési árak:

Helyben:

Egész évre	28 K. — fill.
Fél évre	14 " — "
Negyed évre	7 " — "
Egy hóra	2 " 40 "

Vidéken:

Egész évre	32 K. — fill.
Fél évre	16 " — "
Negyed évre	8 " — "
Egy hóra	2 " 80 "

Tessék mutatvány számot kérni!

**Gépolaj,
Hengerolaj,
Gépzsir,
Firneisz,**

Sózott hal,

**Köles kása,
Szalonna,
Házi szappan**

kapható

Kalmár Endre cégnél

Arad, Arpad-tér 5. szám.
Városi és megyei telefon 670.

Két józan és szorgalmas vizsgázott (esetleg nyugalmazott)

mozdonyvezetőt,

kik gépjavitáshoz is értenek,

azonnali belépésre és állandó alkalmazásra

keres

Mezőhegyesi cukorgyár.

**Fehér és fekete
vászoni czipők**

minden nagyságban,
nagy választékban

CIPŐTÖZSDE

Andrássy-ut 22. :: Telefon 10-44.

**Köhögés,
rekedtség és
elnyálkásodás**

ellen megbízható és legjobb hatású szor a

Tusinal-cukor

Ara 80 fillér.

Tusinal-tea

Ara 50 fillér.

Ha tyukszeme van és gyötri nagy kín,

A legjobb gyógyszert az **Anagallin.**

Ara utasítással 1 korona.

Fejkorpát

leggyorsabban megszünteti

az eddig egyedül ilyen szer, a világhírű **"Krovil"** korpát.

Ara egy tégelynek 2 korona.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájtüveget desinficálja, utólag igen kellemes. Ara egy porcelán-szalencének 70 fillér.

Kétféle szerek kizárólagos készítője és egyedül nagy raklása:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrássy-tér 22. sz. (Megyeházzal szemben.)

Uraságok, gazdászok és kereskedők figyelmébe!

Hadi foglyok és munkások részére:
**férfi ruha, bakkanos és
komisz-ingek, lábravalóval**
bármely nagy mennyiségben olcsó
árban kapható.

Herzfeld Gyula

Asztalos Sándor-utca. 2155

425—1916. g. sz.

Arverési hirdetés.

Arad sz. kir. város gazdasági
széke az eddig Winternitz Jenő által
birelt s a színház épületben levő
egy 3 szobás lakásnak 1200 ko-
rona évi bér és 50 korona vizdíj
mellett és 4 szobás lakásnak 1800
korona évi bér és 100 korona viz-
díj mellett 1916. évi november
1-től való bérbeadása iránt f. évi
július hó 10-én d. e. 10 órakor
árverést tart.

Bánatpénzül leteendő a kikiál-
tási ár 5% a készpénzben, vagy
elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen csak írásbeli aján-
latokkal lehet résztvenni.

Az írásbeli ajánlatok lezárta, a
árverés megkezdése előtt nyújtan-
dók be s csak akkor vétetnek
figyelembe, ha azokhoz a bánom-
pénznek a városi pénztárnál történt
befizetését igazoló nyugta mellé-
kelve van, s ha ajánlatot tevő kije-
lenti, hogy az árverési feltételeket
ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazda-
sági tanácsnok urnái az árverést
megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági
székének 1916. évi június hó 26-án
tartott üléséből.

A gazdasági szék.

18065—1916.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a m.
kir. miniszterium 1630—1916. M.
E. sz. rendeletével a zsákszövet
és zsákkészletek bejelentéséről
szóló 572—1916. M. E. sz. rende-
letet a következőképp egészítette ki:

1. §. A zsákszövet és zsákkész-
letek bejelentéséről 572—1916. M.
E. szám alatt kiadott rendelet 1.
§-a azzal egészített ki, hogy
azok közé a zsákszövetek és zsá-
kok közé, amelyeknek készleteit
az idézett 572—1916. M. E. számú
rendelet értelmében be kell jelen-
teni, tartoznak még:

1. a textilose és textilzsák-
szövetek, valamint általában pa-
pirfonalból textilanyagok hozzá-
keverésével vagy anélkül készített
zsákszövetek és

2. a textilose és textiltzások,
valamint általában papirosfonalból
textilanyagok hozzákeverésével
vagy anélkül készített zsákok is.

2. §. A jelen rendelet 1. §-ában
említett készleteket első ízben az
1916. évi május hó 31-iki állapot
szerint az 572—1916. M. E. számú
rendelet értelmében haladéktala-
nul be kell jelenteni.

Arad, 1916. június hó 20.

Greén, főkapitány.

Ocska, használt

ólomcsöveket

és egyéb

ólomtárgyakat

megvételre keresünk.

Aradi nyomda részvénytársaság.

Hirdetmény.

Az ujaradi vasúti Maros-hidnál lévő homokzátonyból ki-
termelésre kerülő homok tömeges fuvarozására fuvarosok ke-
restetnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál: Máv. osztálymérnök-
ség, Dobó-utca 6. szám. 3400

6375—1916. bjh. sz.

Hirdetmény.

Az aratási idő beálltával közbiztonsági és közrendészeti tekinte-
tekből közhirre teszem, hogy szénát, vagy gabonaműveket a földek-
ről éjféli csupán a közeli tanyákra szabad hordani. Dinnye vagy kukor-
ica földek őrzése céljából készült kunyhók közelében lábas jószágot,
vagy majorságot tartani nem szabad. Erő vagy learatott gabona köze-
lében tüzet rakni tilos. Szalmás gabonák nyomtatás végett a város
területére való behordása meg nem engedtetik. A szérus helyeken őz-
szehordott gabonaművek alként hegyezendők el, hogy az osztog vé-
gek között legalább 6 m. üres hely legyen. A cséplőgép tulajdonosa
a gép működése színhelyén tűzbiztonság okáért egy fecskendő ké-
születben tartani köteles. Gőzerő által (Jokomobil) vagy annak meg-
felelő villamos erő által hajtott cséplőgépek üzeménél egy kifogástal-
anul záródó horgonybádogból, vagy keményfából készült mentőszek-
rénykét a szükséges gyógyászati anyagokkal köteles tartani.

Más mozgató erővel vagy járgánnyal hajtott cséplőgépeknél
hasonlóan jól záródó bádog vagy fatartányban szintén a szükséges
gyógyanyagokat köteles tartani.

Amennyiben az I. H. pont alatt említett cséplőgépeknél a most
lejtő tartományosabb és kifogástalan állapotban levő mentőszekrény,
vagy kötszerdoboz már volna készenléthen, a gép tulajdonos új kész-
let beszerzésére nem köteles. A cséplésnél, valamint az osztogok kö-
zött dohányozni tilos.

A gép tulajdonosa a cséplőgépnek alkalmazott etetőket, fűtőt, a
gépen álló kévevagókat, ugyancsak szecskavágó gépnek alkalmazott
etetőt köteles az országos gazdasági munkás cselekvésszervező pénztár-

nál baleset esetére biztosítani. A cséplőgépeket csak képzett gépé-
szek és fűtők kezelhetik, kiknek tiltva van szolgálatuk közben sze-
szes italok élvezése. — Fahidon 4000 kgramm elegy-súlyt meghaladó
mozdonyok csak akkor szállíthatók, ha erről 48 órával előbb a városi
mérnöki hivatalnak jelentés tétellett.

Erzsébet, Sága és Gáj külvárosokban, vagy Poltura városrészben
a takarmány boglyákban, vagy kazalban csak akkor tartható, ha a
boglya vagy kazal és az azt környező épületek közt legkevesebb husz
méter üres tér marad, több boglya, vagy kazal pedig csak akkor he-
lyezhető el, ha azok között 20 méter üres tér marad.

Arad, 1916. évi június hó 18-án.

Greén,
főkapitány.

ARADI NYOMDA R. T.

ARAD,

József főherceg-ut 22. szám.

TELEFON 151. SZ.

A nyomda

készít mindenféle üzleti és egyéb nyomtatványt és pedig:

levélpapírt,	árjegyzéket,	valamint:
borítékot,	levelezőlapot,	eljegyzési értesítőt,
számlát,	továbbá:	esküvői meghívót,
memorandumot,	falragaszt,	névjegyet,
jegyzéket,	röplapot,	gyászjelentést,
cégekártyát,	könyvet,	belépti jegyet, stb.

izléses és csinos kivitelben, méltányos árban.

A könyvkötészet

elvállal a szakmába vágó munkát olcsó és jó kiállításban.

Ha szeplőjeitől

meg akar szabadulni,

Ha tiszta, fehér arcborít

őhajt, használjon okvetlen Hajós-féle

Ibolya „Doré” krém.

Ara egy tégelynek 1 kor. 20 fill.

Ibolya Doré szappan 1 K 20 fill. Ibolya Doré puder 1 K. 20 fill.

Vigyázat a „Doré” szóra.

Legjobb fekete v. barna Egy pár perc alatt bármely haját

Hajfestő

vagy bajuszt a legszebb állandó
fekete színre lehet festeni, anél-
kül, hogy a színt le lehet mosni,

a „Melogen”. Ara 2 korona.

Szőrvesztő-Depilator. El kitűnő, a maga nemében párat-
lan szerral minden alkalmatlan
szőrejt aró, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül
pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szerek kap- **Hajós Arpád** gyógyszer-
hatók a készítőnél **tarában**

ARAD, Andrassy-tér 22. sz.

Alapították 1826. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

As apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítódik.

Minden szó 6 fillér. Vastagabb betűkkel 12 fillér.

Vastagabb betűkkel kívánt szavak aláhúzással jelzandők.

A legkisebb hirdetés 80 fillér.

Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések délután 1/2 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

LEVÉLEZÉS.

"Gyöngyvirág 18."

Várni fogom. 8498

Fiatal nő

megismerkedne komoly úri emberrel. Leveleket "Komoly" jelleggel a kiadóhivatalba kér. 1970

"Bora után derű"

nek levele van a kiadóhivatalban. 8458

Édes kis Gyönyörűségem.

Levegőhiány oka: gyávaaságom, — ke büntessen érte halgatással. Fője szívvel tanácsolom: maradjon okos. Már megint aggódik? Minden gondolatom a Magáé. 8416

Melyik úri ember

segítene egy tanfolyamon át 16 éves leányt. Választ "Ciklamek" jellegre kiadóhivatalban. 8452

OKTATÁS.

Iur. Fiuminternátus Arad

Chorin Arad-u. 1. Felvessz vall. különbség nélkül beíró, rendes és mag. tanulókat a jövő tanévre, előkészít felkészítéssel javító-, pótl., és összevont vizsgálatokra. Kívánatra prospektust küld. 8061

ALKALMAZÁST NYER.

Intelligentes

deutsches Fräulein, mit erstklassigen Jahreszeugnissen im Alter von 26—30 Jahre wird in feiner Hause zu einen 8 jährigen Mädchen aufgenommen. Adresse in der Administration. 8460

Intelligens

magyar, gyakorlott gyermekkertésznő 26—30 éves korban, ki hosszú, elsődrendű bizonyítványokkal rendelkezik, 8 éves leányka mellé úri családnál felvételük. Cím a kiadóhivatalban. 8459

Nyomdász-tanulónak

felvétetik két fő, kik a 14. évet betöltötték és legalább 6 osztályt végeztek. Bővebbet a kiadóhivatalban.

3 fű tanulónak

felvétetik Weisz Hugó lényképszerű műtermében. 8364

ALKALMAZÁST KERES.

23 éves

hadmentes írnok, eddig jegyzői irodában működött, alkalmazást keres. Cím Bartok Béla, Erzsébet királyné-körút 61. 8417

Ovadékköpes

több évi gyakorlattal bíró közép-korú gazdálkodó cséplés idejére alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 8451

Kereskedelmi végzet

urieleány, több évi gyakorlattal, periekt könyvelő, ügyvédi vagy más irodában állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 8454

Hadmentes

fiatal fűszerkereskedő segéd keres helyben alkalmazást. Cím a kiadóhivatalban. 8481

Irodai munkában

jártas tisztességes úri leány vidékre, esetleg falura családias jegyzőhöz, vagy más irodai munkához ajánlkozik. Leveleket "Arva leány" jellegre a kiadóhivatalba kér. 8482

Több évi

irodai gyakorlattal bíró középkorú nő, teljesen hadmentes úriember magánvállalatnál vagy intézetnél állandó alkalmazást keres. Vidékre is elmegy. Cím M. D. Weitzer János-utca 10. sz. Arad. 8471

KIADÓ LAKÁS.

Háromszobás parkettás

butorokott úri lakás fürdőszobával, konyhával és minden hozzátartozóval július hó 15-re kiadó. Bővebbet ugyanott, Erzsébet királyné-körút 5., II. emelet 9. 8456

ÜZLETEK.

A város legforgalmasabb

helyén egy jömeneteki fűszer- és csemege-üzlet italmérési engedéllyel betegség miatt, azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 8456

Saroküzlet.

Aranykés-u. 4. jogokkal, felszereléssel bérebeadó. Érdeklődni a házigazdánál, a déli órákban. 8457

VÉTEL ÉS ELADÁS.

4 és fél hektó törkölypálínka és 8 K-ért eladó Magyar-utca 19. szám. 8458

Szerempar

Jókarban levő, szabadonfutó, eladó, Thökölly Imre-utca 4. 8472

Az új házirendről

alkotott szabályrendelet kapható Pichler Sándor papirkereskedésében és könyvnyomdájában, Szabadság-tér 1. Telefon 308. 611

Naponta

5—60 liter tejet keresek átvételre. Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek. 8484

Zongora

főlrövid, teljesen jókarban, 800 koronáért eladó. Cím a kiadóhivatalban. 8899

Eladó

modern háló, ebédlő, szőnyeg és egy 2-as számú Wertheim-kassza. Bialer Ignátz, Szent Pál-u. 12. 8478

KÜLÖNFÉLE.

As Anzol

aranyér kupokat mindenben pótolják a Haemostetol-kupok, azonos összetételük folytán hatásuk is teljesen azonos, ára 8 korona. Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár Arad. 12

As angol

fájdalomcsillapító Bengue balsamot teljesen pótolja a Hehs—Földes-féle fájdalomcsillapító balsam, teljesen azonos összetételű, mint a Bengue liniment, ára 2 korona. Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár. 12

422—1916. g. sz.

Nyilvános versenytárgyalás.

Arad sz. kir. város gazdasági széké a város közönsége részére szükséges mintegy 500 waggon tűzifának szállítása iránt 1916. évi július hó 10-én d. a. 10 órákor nyilvános versenytárgyalást tart.

As ajánlatban pontosan ki- teendő! 1. Milyen fajta tűzifa? (eset, bük, tölgy.) 2. Milyen mi-

nőségű? (hasáb, dorong.) 3. Melyik évi vágású? 4. Hol termeltetett? 5. Hogy a fa görcs és podva mentes. 6. Hogy ajánlattevő ajánlatával 80 napig szóban áll. 7. Mely ár mellett és mely ha-ár- idő alatt hajlandó a tűzifát szállítani?

A magunk részéről már most kijelentjük, hogy a fa vételára azonnal az átvételkor utalványoztatni fog, továbbá, hogy eskis azoa ajánlatok vételének figyelembe, melyek a fának legkésőbb 1. évi október hó végéig való le- szállítására kötelezettséget tartalmaznak.

Bánatpénztől leteendő az ajánlati ár 5%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

A versenytárgyaláson csak írásbeli ajánlatokkal lehet részt venni.

As ajánlatok lezárta, a versenytárgyalás megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vételnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénznek a városi pénztárba történt befizetését igazoló letétjegy mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy a versenytárgyalási feltételeket ismeri és elfogadja.

A versenytárgyalási feltételek a gazdasági tanácsnok úrnál a versenytárgyalást megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1916. évi július hó 26-án tartott üléséből.

A gazdasági szék.

őzv. Szalkai Arminó

hímző és fehérnemű üzlete, előnyomda Arad, Weitzer János-u. 13. (Főpostával szemben.)

Női és férfi, gyermek kelengyék, intézeti és kórházi fehérneműk, legfinomabb anyagból, sármes és fehér hímzők, fehérnemű varrások olcsó árban készítenek. — Úri leányok fehérnemű varrás, hímzés és szabás tanítására felvétetnek. 8418

A szépségápolás titka a felhasznált széplőszerek helyes megválasztásában rejlik!

Rozsnyay kitűnő Serail arc-
széplő különlegességei
mind kipróbált jó hatású készítmények,
amelyet bárki bizalommal használhat.

Rozsnyay Serail arckenőcse. Kis téglát 1 kor. Nagy téglát 1,80 k.

Rozsnyay Serail crémje sáppal használatra. Egy téglát ára 1 korona 80 fillér.

Rozsnyay Serail szappan. Egy darab 1 kor. 80 fillér.

Rozsnyay Szerén Arcpora. Lehető finomságu. Orám, fehér, rózsás és testszínekben. Egy dob. ára 1 korona 80 fillér.

Kiváló finom illatszerek. Gyógyvirág, Ibolya, Loin du bal, orgona, piros róza, Szarok. Uvágja 1 kor. 80 fillér.

Kapható a készítőnél: 1845

Rozsnyay Máttyás gyógy-
szertárában Arad, Szabadság-tér.